

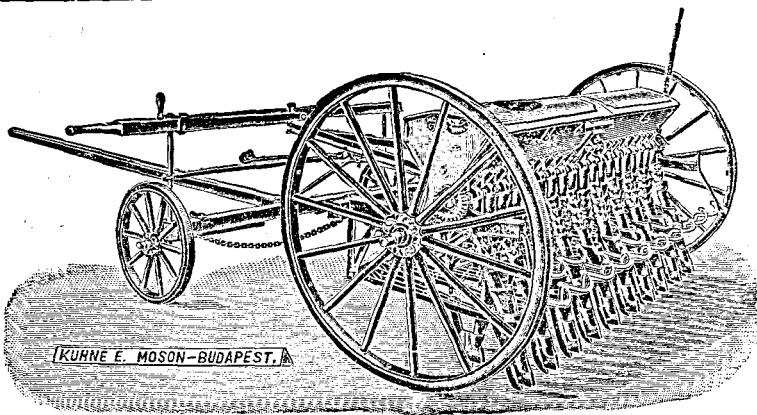
Tóka

ERDÉLYI GAZDA

XXXIX. ÉVFOLYAM.

KOLOZSVÁR, 1907. APRILIS 7.

14. SZÁM.

KÜHNE E. MOSON-BUDAPEST.

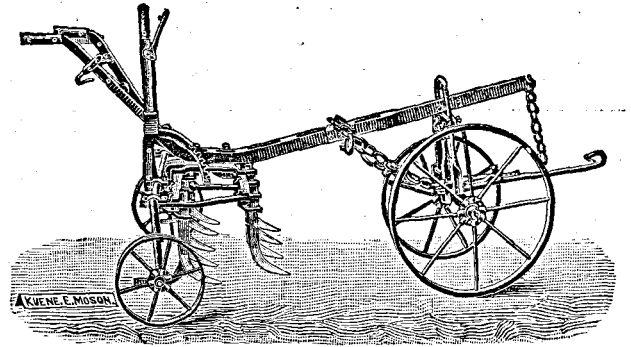
KÜHNE E. MOSONBAN

hazánk legrégebbi
mezőgazdasági
— gépgyárában —

elismert gondos kivitelben készülnek:

Egy- és többvasu acélekék Mélyítő- és porhanyító eszközök
Rét- és szántóföld-boronák a tavaszi szántás helyettesítésére

„Mosoni Drill“ sorvetőgépek.

1672

Új!

„Econom“ műtrágyaszórók
Burgonyamivelő eszközök
Laass-féle répakapáló-gépek
Osborne-Aratógépek

Főraktár: Fiókraktár:
Budapest, Temesvár,
VI., Váci- Gazdandvar.
körút 57a

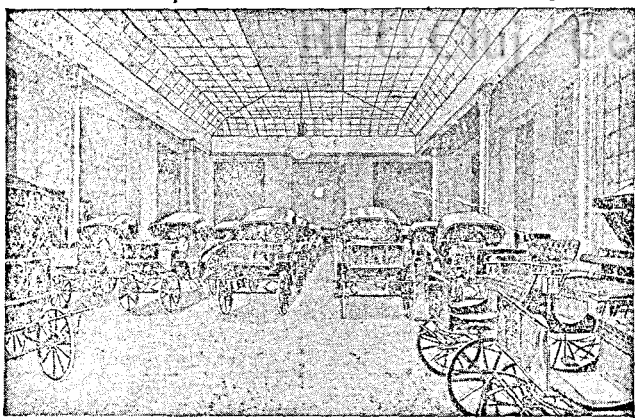
A budapesti kovács és kocsigyártó ipartestület

védnöksége alatt álló kocsiarú esarnok szövetkezet,

mint az Országos központi
hitelszövetkezet tagja.

VII., Rákóczi-út 72.

Kocsiarúcsarnok

BUDAPEST,
VII., Rákóczi-út 72.

Magyarország legnagyobb kocsiraktára! Mindennemű új kocsik
raktáron tartatnak.

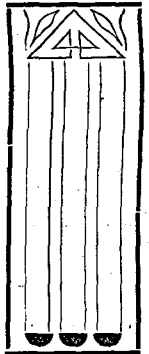
Drössler Károly

cs. és kir. szab.
gazdasági gépgyár

Budapest, VI., Váci-körút 59. Gyár: Pozsony.

Magánjárokát, Gőzmozgonyokat,
Cséplőgépeket, úgy gőzmozgonyokhoz mint benzinlokomobilokhoz, Szalmakazalozókat, Gőzekéket, Vetőgépeket, Burgonyakiemelő gépeket és mindenféle egyéb gazdasági gépet szállít a legtekélyesebb és szilárd szerkezettel, kedvező árak és fizetési feltételek mellett.

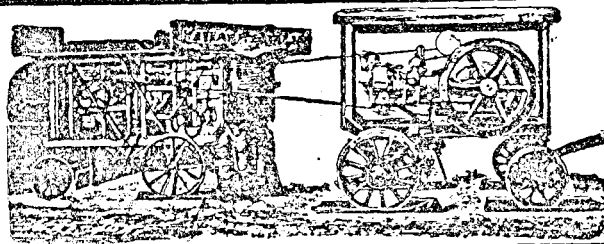

Árajánlatok és költségvetések kívánatra díjmentesen küldetnek.
Képviselők jutányos feltételek mellett felvétetnek.

A legmegbízhatóbb és legegyszerűbb kezelési

„GLÓRIA“

benzin-petrolin motorok
és motor-cséplőkészletek
gazdasági és ipari célokra.

KÁLLAY motorgyárában

Budapest, VI., Nagymező-utca 43
szerkezethők bejótállással legolcsóbb árban. 3-5 évi
részletfizetésre. 1860

Tessék ezen szakértő cégtől árlapot kérni.
— Használt gőzgépek cserébe vétetnek. —

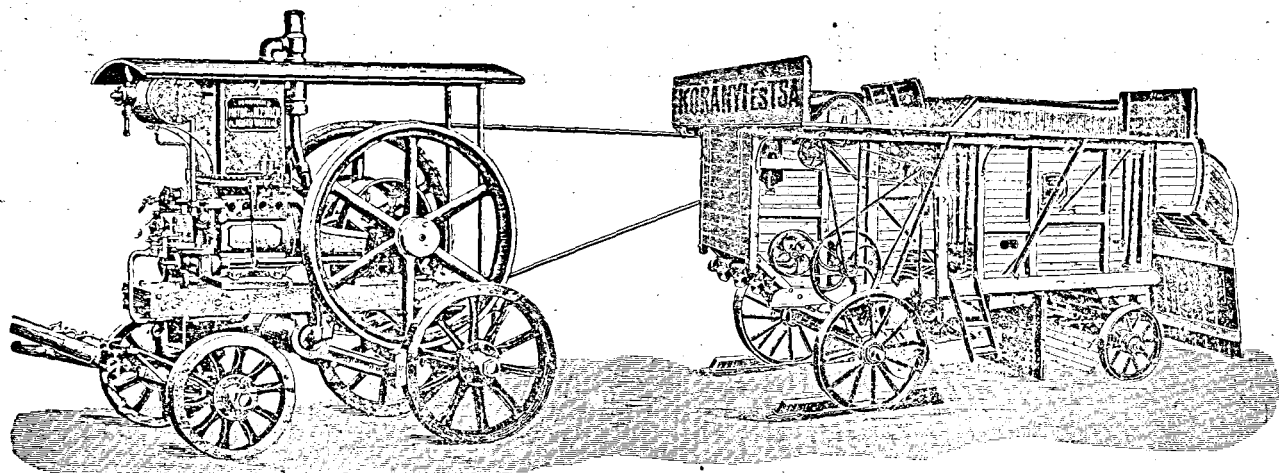
LOKOMOBILOK, GŐZCSÉPLŐGÉPEK, BENZINMOTOROK,
ARATÓGÉPEK, TALAJMIVELŐ ESZKÖZÖK,
TELJES MACHINÉRENDEZÉSEK, STB. STB.

KIVÁNATRA SZÁMOSAN KÜLDÖNK ÁRJEGYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETÉST

MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASÚTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE, BUDAPEST

Nemzetközi Motor Gyári Vállalat Budapest, VIII., Aggteleki-utca 21.

A legolcsóbb üzemű
Korányi-féle
Bensin, nyersolajmotorok
és cséplőkészletek.

Állandó legnagyobb gépkiállítás.
Legmesszebbmenő jótállás!
Kedvező fizetési feltételek.
Árjegyzék és költségvetés
ingyen!

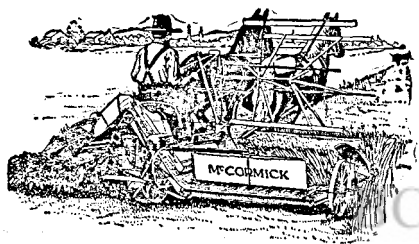
Nyersolaj motornál a fogyasztás óránként és löerőnként **1—2 fillér.**

Heucke A. Hausneindorfi gőzeke-gyáros több mint 20 éven át bevált kitűnő rendszerű
uti mozdonyokat, gőzeke-mozdonyokat és teljes gőzeke-készleteket szállít.

További felágosítással és ajánlattal készséggel szolgál magyarországi vezérképviselése, a: Komárom-vidéki takarékpénztár r. t. Komáromban.

1707

Kedvező fizetési feltételek.

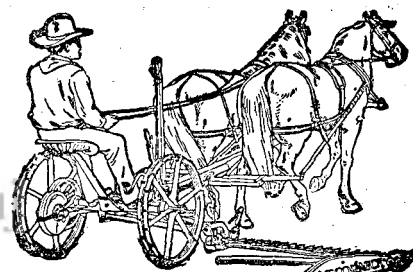
Kévekötő-aratógép.

Mc. CORMICK

csikágói aratógépgyár

Magyarországi igazgatósága és főraktára:

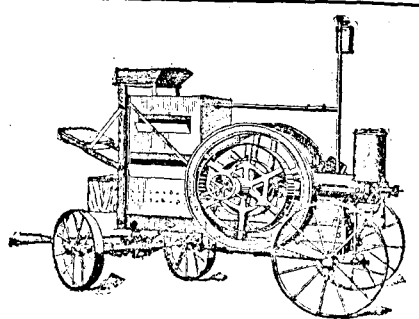
Budapest, V., Alkotmány-u. 12.

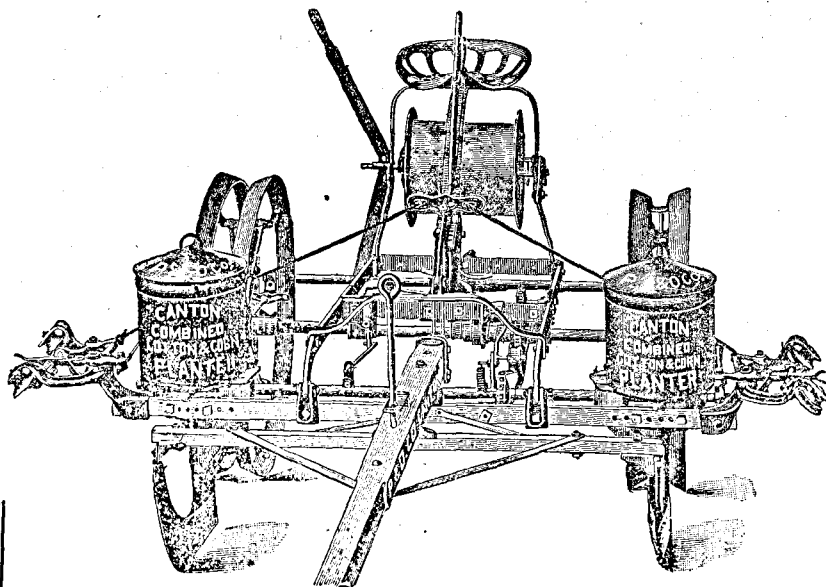
„New 4” fűkaszalógép.

Különleges gépek:

- Kévekötő-aratógép
- Marokrakó aratógép
- Fűkaszalógép 1857
- Szénaforgatógép
- Szénagyűjtőgép
- „Ohio” tengeriszártépőgép
- Tengeri-morzsológép

Benzin-Lokomobil.

„Senior” tengeri-ültetőgép, a mely Herrmann-féle rendszerben autom. négyzetben ültet.

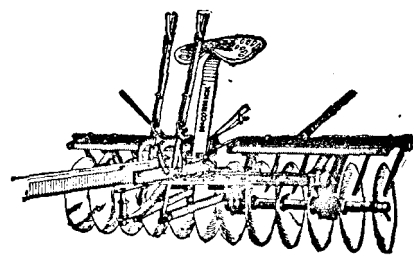
Eredeti amerikai benzín-motorok takarmánykamra és cséplőgép-hajtás számára.

Részletes képes árjegyzéket díjmentesen küldünk.

Állandó gépkiállítás Budapesten.

Különleges eszközök:

- Tárcsás borona, tarlóhántásra és vetőszántásra.
- Rugófogas borona, lazításra.
- Aczél-lókapá, tengeri- és burgonyakapálásra.
- 14 fogas cultivator.
- Istállótrágya-szórókocsi.

Tárcsás borona.

Szuperfoszfát-műtágyákat a legolcsóbb napi áron szállít a

„KLOTILD” Első Magyar Vegyipar Részvénytársaság

BUDAPEST, V. Nádor-utca 4. sz.

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK
LŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET-, ERDÉLYRÉSZI GAZDASZTI EGYESÜLET ÉS AZ
ERDÉLYRÉSZI KERTÉSZETI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, ATTILA-U. 2. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

**Kérjük az
előfizetéseket
megújítását!**

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

- A községi faiskolákról. *Létsai Ferenc* 183
Az erdélyi tarsadalom. 184
Néhány kísérlet a gyomókerekkes vetéssel. 185
A Birkeland—Eyde-féle mészsálatom (calcium-nitrat) mint trágyaszor. *Dr. Ejury Lajos.* 185

Kormányintézkedések.

- Szociálpolitikai törvényjavaslatok. 186

Vegyes közlemények.

- „A M. Orsz. Állatorvos-Egylet” 1906. évi tevékenysége. 186

Hirdetések.

A községi faiskolákról.

A mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló 1894. évi XII. t.-c., melyben pedig az újabb kor színvonalán álló gazdálkodás kívánalmainak megfelelő irányelvek lettek volna lefektetve, a mint sajnosan tapasztaljuk, nem felelt meg a hozzá fűzött várakozásnak.

A törvény rendelkezéseinek nagy része nem végrehajtható és pedig nem annyira a közigazgatási hatóságok hanyagsága, vagy a törvény lanyha kezelése miatt, mint főképpen azért, hogy a mi közigazgatási szervezetünkbe nincsenek beiktatva azon közegek, melyek megfelelő szakértelem mellett hivatva volnának ezen törvény specialisan gazdasági rendelkezéseit foganatosítani.

Igen helyesen mutatott rá *Jeszenszky Pál* — az 1894. évi XII. t.-c. revidálásáról tartott előadásában ezen körülményre és igen helyesen hangoztatta, hogy: „míg megfelelően szervezett érdekképviselet és a törvény végrehajtására alkalmazandó, kellően szervezett gazdasági szakszervek beállítva nem lesznek, azokat az ügyeket, melyek rendezését a törvény helyesen célozza, megoldani és azok érdekében elrendelt intézkedéseket végrehajtani nem lehet».

Jeszenszky ezen — szerintem helyes — kijelentéséből az is következik, hogy nem annyira a fent idézett törvény rendelkezései változtatandók meg, mint inkább gondoskodni kell a törvény rendelkezéseit végrehajtó kellő szakszervekről.

Most, midőn reményünk lehet a mezőgazdák érdekképviseletének törvényhozás útján való mielőbbi szabályozására, reményünk lehet egyúttal arra is, hogy a revisió alá kerülő 1894. évi XII. t.-c. keretében ezen érdekképviselet is kellő módon érvényesülni fog, illetőleg a törvény végrehajtásánál az önkormányzati szakszervek is megfogják találni a magok tevékenységüket.

Ezen kis kitérés után áttérek tulajdonképeni tárgyamra a *községi faiskolákra*.

A mezőgazdasági törvény VI. fejezete, mely a községi faiskolák beállításáról és azok kezeléséről intézkedik, éppen azon bajban sanylik, mint maga az egész törvény t. i. igen kevés helyen volt és van kellően

végrehajtva, legtöbb helyen minden intézkedés csak erőltetve, rendbirságok útján, hogy úgy mondjam csendőrséggel hajtattott végre, már pedig a csendőrség egy igen jóra való intézmény, de fát nevelni nem tud. Sajátságos jelenség, hogy a mi népünk ámbár a gyümölcsöt, ha hozzá jut igen szívesen fogyasztja, de a fát ültetni és ápolni nem szereti. Királyhágón inneni hazarészünkben egyes elenyésző szigeteket kivéve, csak a szász földön találunk a népnél régibb gyümölcsösöket. Ismerek vidékeket (Kalotaszeg), ahol a mezőn a szántóföldek mesgyén, de különösen a közlegelőkön temérdek vad gyümölcsfa van, ezeket kivágni, elpusztítani községi határozat folytán a tulajdonosnak sem szabad, de hogy valaki vette volna magának a fáradságot, hogy ezen vad fákat bekoronázza, (pedig ezáltal vajmi hamar lehetne egy kész gyümölcsöshez jutni) arra nem tudok esetet.

A fent idézett törvénynek a községi faiskolák szervezésével kettős célja van, egyfelől megkedveltetni a néppel, különösen az iskolás gyerekekkel a gyümölcsfatenyésztést, másfelől aránylag kis költséggel nevelni gyümölcs- és sorfákat, úgy a közlekedési utak befásításához, mint a kisgazdák között való kiosztásra. Hát bizony már 12 éve elmúlt a törvény életbeléptének, de befásított községi közlekedési utat nem látam és azt hiszem gyümölcsfát is vajmi keveset osztottak ki. Avval a költséggel, a mibe csak Kolozsvármegyében, eddig a községi faiskolák kerültek, merem állítani, hogy minden vármegyei kisgazdának lehetett volna 5—10 szép egészséges gyümölcsfát juttatni, de még az utakra is jutott volna.

El kell ismernünk, hogy a törvény nem vált be sikeresen, végrehajtva úgy a mint kellene, alig van valahol és a néppel nem hogy megkedveltették volna a fát, hanem éppen ellenkezőleg, mivel a faiskolák fönntartása tetemes költséggel jár, ellenszenvet keltett benne a fa iránt. Nincs miért erőszakoljuk többet annak végrehajtását, hanem igyekezni kell azt megfelelően módosítani.

Az új törvénytervezet a községi faiskolákat megszünteti és *járási faiskolákat*

== Jobb és ==
megbízhatóbb
== magvakat ==

nem is ajánlhatunk,
— mint a minőket —

32 év óta

Mauthner
*
Ödön

császári és királyi udvari
magkereskedésében
BUDAPESTEN
kaphat. 1002

Gazdasági, főzelék- és virágmag

beszerezhető a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél

Budapest, V., Alkotmány-utca 31. sz.

— Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldünk. —

óhajt fölállítani. Az én nézetem szerint is ez a helyes dolog, mert egy nagyobb területen, kellő felügyelet és szakértő ember vezetésével, aránylag sokkal kevesebb költséggel lehet a szükséges gyümölcs- és sorfákat előállítani, mint a községi faiskolákban, ahol mint sajnos látjuk, legtöbb helyen egyáltalában nem nevelnek egyebet dudvánál.

Azon községekben azonban, ahol a gazdasági ismétlő iskolák már szervezve vannak, föltétlenül megtartandóknak vélem a községi faiskolákat, mivel ily községekben a gazdasági iskolát vezető tanítónak már állásánál fogva értenie kell a gyümölcsfák kezeléséhez, de meg másfelől a gyermekeknek is föltétlenül szükséges a kellő gyakorlatot elsajátítani. Az ilyen községek képviselő testületének szabad elhatározására bízandó, hogy a községi faiskola fenntartása mellett, a járási faiskolában részt óhajtjanak-e venni vagy nem.

Fölmerül az a kérdés is, hogy azon községek, melyekben gazdasági ismétlő iskolák nincsenek, föltétlenül kötelezendők legyenek-e a járási faiskolához való csatlakozásra, vagy joguk legyen, ha nekik úgy tetszik és ehez a szükséges feltételeik megvannak, a községi faiskoláikat továbbra is fenntartani? Én azt hiszem, nem volna helyes a kényszer társulást elrendelni, hanem egészen az illető község képviselő testületére kellene bízni a csatlakozást, ha azonban a közigazgatási hatóság látja, hogy a községi faiskola kezelése nem megfelelő, úgy a járási szakértő közeg (jelenleg a járási mezőgazdasági bizottság) meghallgatása után hivatalból is elrendelheti a társulást.

Egy másik kikötés lenne az, hogy az egyes csoportosított községek által a járási faiskola fenntartására fizetendő hozzájárulási arány ne legyen magasabb, mint amennyit az illető eddig is fizetett ezen célra, valamint hogy azon községek, melyek kedvezőtlen klimatikus viszonyaik folytán (pl. havasi községek) faiskola fenntartása alól mentesítve voltak, a járási faiskolába sem kötelezhetők belépésre.

A járási faiskolák, amennyiben erre alkalmas terület rendelkezésre áll, lehetőleg a járás székhelyén állítandók be, egyfelől a könnyebb felügyelet végett, más részről pedig azért, hogy a közigazgatási uton letartóztatottak alkalmazhatók legyenek a faiskolában egyes munkálatokra (ásás, földforgatás) sőt talán még az is megengedhetendő lenne, hogy amint jelenben is, egyes behajthatatlan pénzbírságok (például iskola mulasztás, mezőrendőri kihágásért) a közutakon végzendő munkára változtathatók át ugyanilyen módon, hasonló nemű bírságok a járási faiskola részbeni megmunkálására engedtesse át.

A járási faiskolákban elsősorban a törvény 13—14. §-ban megjelölt területek megkövetéséhez szükséges csemetéket és a községi közlekedési utak befásításához szükséges sorfákat, másodsorban pedig az illető vidékeken már kipróbált és bevált, csak kevés fajta gyümölcsfát kell előállítani, melyek az illető községbeli kisgazdáknak mérsékelt áron bocsátandók rendelkezésre.

A faiskola területének nagysága függ a csoportosult községek számától, a található alkalmas területtől és főképpen attól, hogy az illető vidék kiválóan alkalmas-e gyümölcsfa termelésre vagy nem. Faiskola kezelőnek, ha csak lehetséges, kertimunkás tanfolyamot végzett egyén alkalmazandó, felügyelőnek vagy szakképzett kertész vagy pedig gyümölcsészeti tanfolyamot végzett tanító vagy pap.

Lészai Ferenc.

Az erdélyi társadalom.

A Magyar Gazdaszövetség hivatalos lapja, a *Szövetkezés Bernát* István igazgató, orsz. képviselő tollából a következő cikket hozza, amely teljes mértékben méltányolja az E. G. E. legutóbbi közgyűlésén történteket:

Bánffy Miklós gróf, Kolozsvármegyének lelkes, sőt nem egy tekintetben genialis főispánja az Erdélyi Gazdasági Egyesületnek közgyűlésén egy olyan kijelentést tett, amelynek megvalósítása réges-régen forró vágyódása azoknak, akik Eedély jobb jövője, emelkedése és magyarsága iránt szívből érdeklődnek. Azt indítványozta ugyanis, hogy keressek az utakat és módokat amelyek segítségével az erdélyi gazdasági társadalmat szoros és szolidáris szövetségbe legyenek képesek tömöríteni. Kétségtől nem csupán érző, nem csupán tanácskozó, hanem alkotó szövetséggé is.

Nem akarunk elébe vágni az erdélyiek munkájának, nem akarunk tanácsokat osztogatni olyan dolgokban, amelyeknek részleteit ők a dolog természeténél fogva kell, hogy jobban ismerjék, mint ismerhetjük mi, de azt talán mégis szabad elmondanunk, hogy a mi tudásunk, tapasztalaink szerint, a sikernek kulcsa itt is a komoly akarat, a sokszor apró, talán unalmas, de nem szünő és kitartó munkára való készségben fog állni. Ez az erő és hatalom, mely lassankint átgyurja, felemeli és megnemesíti azokat, akik körébe kerülnek, amely szülője a sikernek és forrása a legedesebb eredményeknek. Feltételezi a jellemnek acélosságát, komolyságát, de hiszen Erdély annyi időn keresztül Nyugatnak és Keletnek ellentétes hullámai között hozzá volt szokva szinte napról-napra szembe nézni a legkomolyabb feladatokkal és ebben a küzdelemben nem dicsőség nélkül állotta meg helyét.

Társadalmi élete a multhoz képest ma nagyon lehangolott. A nagy eszméknek és fenkölt törekvéseknek értéke a bércecs kis hazában nagyon leszálit. Fájdalommal kell ezt kimondanunk, de kimondjuk, mert ez igazság és ha most Bánffy Miklós gróf komoly akaratával igyekszik maga köré gyűjteni mindazokat, akikben van bizonyos fogékonyság a

nagy nemzeti célok iránt, hazafias és dicséretes munkába kezd. E munkának azonban már kezdetén tisztában kell lenni azzal, hogy azok a célok, melyek egy egész életre vetethetnek fényt s egy egész nemzetnek jövőjét alapozhatják meg, követelik a munkásokban a legnagyobb önfeláldozást, a legnemesebb törekvéseknek összefonódását. Dacára mindannak ami történt, multjánál, jellembeli tulajdonságánál fogva Erdélyben még mindig a magyar vezet. A román tenger közepében állva, egy magyar még mindig fel ér tiz oláhval, ha nem többel és értékét minden magyar fokozhatja és sokszorosíthatja, ha szövetkezik, szervezkedik és ha nem fél nagy célok szolgálatába állni. Azt hisszük elsősorban, a gazdasági célok érdekében történő szervezkedésről van szó és itt talán szabad reá mutatnunk arra, ami most a beszámoló gyűlések idején jóformán felkinálkozik a gondolkodó előtt.

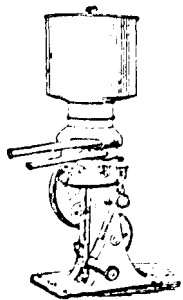
A magyar gazdatársadalomnak lelkesebb része körülbelül másfél évtizeddel ezelőtt kezdte meg a munkát a mutatózó hézagok betöltésére, a modern viszonyoknak megfelelő intézményeknek megalkotására és most már a Köztelekből kiinduló, a magyar agrármozgalom fejlődését mutató alkotásoknak egész sorozatával állunk szemben, amelyek közül a legtöbb szinte bámulatos eredményeket mutat. A kör ez ideig jóformán bezárult, azaz a meglévő intézmények fejlesztése által eleget tehetünk a legsürgősebb szükségeknek. Ennek bizonyítékául nem elveszett fáradság egy rövid szemlét tartanunk.

Az alkotások elseje a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, amely tagjai gazdasági szükségletének fedezésére s termékeik értékesítésére alakult. Nagy, de még folyton fejlődő intézet, melynek ezidőszert Esterházy Miklós herceg, vezérigazgatója. Percel Ferenc s köré csoportosult törekvő nagy- és középbirtokosaink jókora része. A második sikeres alkotás a hitelszövetkezeti hálózat, amely, amint már említettük, közel kétezer szövetkezettel dicsekszik és a mult esztendőben 148 millió koronát bocsátott a hitelt keresők rendelkezésére. A Magyar Gazdaszövetség fogyasztó és értékesítő szövetkezete, a Hangya 6—700 vidéki szövetkezetével már idáig is jelentékeny mértékben járult hozzá az áru-uzsora csökkentéséhez és sikerrel oltja be az üzleti szellemet népünk legalsó rétegeibe. A Gazdák Biztosító Szövetkezete a tűz- és jégkár esetén kárpótolja a gazdát s e mellett foglalkozik az életbiztosítás nagy jelentőségű problémájával is.

Hosszu vergődés után a Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete is, ha minden jel nem csal, a fejlődés oly fordulójához ért, amelyen túl az eddiginél sűrűbben fognak teremni reá nézve a kívánatos eredmények.

A felsorolt intézmények fejlődése és virágzása eléggé bizonyítja, hogy sikerrel küzdöttünk meg a sokat panaszt szalmalánggal és a könnyen muló lelkesedés helyébe sikerült többet érő tulajdonságokat ültetni, mert mind ez az eredmény nem lett volna lehetséges kitartó, aprólékos, de nem szünő munka nélkül.

Ezen a nyomon elindulva, az erdélyi társadalom is meg fogja találni a siker kulcsát, csak követnie kell azt a példát, mely a nagyobb Magyarországból felé int.

Teljes tejszövetkezeti berendezéseket,

kézi-erő- és turbina-hajtásra, ugyszintén mindennemű tejgazdasági gépeket és eszközöket tejszállításhoz, vaj és sajtyártáshoz legelőnyösebben szállit az

Első magyar tejgazdasági gép- és eszközgyár

1660 FUCHS és SCHLICHTER, Budapest, VI., Jász-utca 7. szám

KÜLÖNLEGESSÉG:

„Svéd Globe Separator.”

Tejtelepek és tejszövetkezetek által termelt vajat évi kötés mellett korlátlan mennyiségben legmagasabb áron veszünk át.

Árjegyzőkek, költségvetések, tervek ingyen és bérmentve.

Néhány kísérlet a nyomókerekes vetéssel.

Walter Henrik dr. hallei mezőgazdasági főiskolai tanár a Deutsche Landwirtschaftliche Presse utolsó számában a hozzáérkezett sok tudakozódásra közlésezi az általa a Töpfer-féle nyomókerekekkel végzett vetési kísérletek eredményét. A hallei gépkísérleti állomás tavaly behatóan foglalkozott a Töpfer-féle nyomókerekekkel való kísérletezéssel és Walter tanár ezen kísérletekből a következőket közli most.

Az első kísérlet 1906. április 17-én történt a hallei egyetem mezőgazdasági intézetéhez tartozó birtok területén. Vetettek lucernát sorvetőgéppel. A talaj száraz, jól előkészített volt. A nyomókerekes és anélkül végzett vetés megbírálásánál megállapították, hogy az előbbinél a magnak földbe jutása tökéletesebb és egyenletesebb volt. A vonóerőmérővel eszközölt vizsgálat kimutatta, hogy a nyomókerek nélküli vetés 196,2 kg., a nyomókerekes 216,5 kg. vonóerőt igényel, vagyis az utóbbi 20,3 kg.-mal többet.

A vetésnek április 26-án való megszemlélésénél feltűnő volt a különbség, amely a kétféle vetési mód hatása alatt a növények fejlődésénél mutatkozott. A nyomókerekekkel eszközölt vetésben a növények rendes sorokban sűrűn álltak egymás mellett szemben a másik vetéssel, amelyben a kikelés hiányosabb volt.

1906. május 18-án és 23-án a Lipcse melletti Gross—Zschocher birtokon volt kísérlet a lehető legkedvezőtlenebb körülmények között. Heves, felhőszakadással vegyes viharban történt ez a kísérlet és az eredmény mégis igen kedvező volt. Tengerit vetettek Töpfer-féle vetőgépekkel és pedig öt vetőcsatornán át, öt nyomókerekekkel. Mivel a Töpfer-féle nyomókerekes vetéssel szemben több oldalról hallszik az a vélemény, hogy nagy vonóerő többletet igényel, Walter professzor az alábbi táblázatban mutatja ki a Sack-féle erőmérővel fölvetett diagramma alapján

Vető-mélység	Vonóerő kg.		Több a nyomókerekes vetésnél kg.
	nyomókerekes sorvetésnél	nyomókerek nélküli vetésnél	
Rendes állás = 4 cm.	255,23	210,77	44,46
sekély " = 2 "	234,06	221,05	13,01
mély " = 6 "	257,95	217,05	40,90

Mint ebből a kimutatásból látható, a csoroszyák normális állásánál a nyomókerekes vetésnél a vonóerőtöbblet 45 kg. míg a lapos vetésnél csak 13 kg., ami alig is jöhet számba. De ezzel szemben már néhány nap múlva észlelni lehetett, hogy a nyomókerekes vetésnél a növények kikelése összehasonlíthatatlanul erőteljesebb volt, mint a nyomókerekek nélkül végzettnél. A legjobban pedig a sekély vetés kelt ki, amit a május 16-án végzett búzavetésnél is meglehetősen állapítani. A kikelt növények száma volt

2 cm. vetőmélységnél nyomókerekekkel vetve	143
4 " " " " " "	109
6 " " " " " "	84
2 " " " " " " nyomókerek nélkül	90
4 " " " " " " " "	56
6 " " " " " " " "	34

Az ezen számok közt levő nagy különbségekből a nyomókerekes vetés nagyobb eredményességére lehet kétségtelenül következtetni.

Szeptember 25-én búzával végeztek kísérletet, amelynél a nyomókerekes vetés 249,03 kg., az anélküli vetés 210,77 kg. erőt igényelt, vagyis az előbbi 38,26 kg.-mal többet; tehát

a vonóerő-szükséglet többlete egyáltalán nem nagy, mint sokfe öl hitték.

Walter professzor ezeket az adatokat teszi közzé, amelyekből látnivaló, hogy Németországban igen behatóan foglalkoznak a nyomókerekekkel való kísérletezésekkel a legkomolyabb agrár-tudományos körökben is, míg nálunk éppen erről az oldalról nem igen kapunk még fölvilágosítást.

A Birkeland—Eyde-féle mészsalétrom (calciumnitrát) mint trágyaszor.

A mai intenzív földmiveléssel tulgazdag termésre törekednek, s így nem csoda, hogy a növényeknek a természetből kimért nitrogén vegyület már nem elegendő, ezt a növényeknek nitrogén-trágya alakjában kell pótolni.

A mezőgazdaság különböző nitrogénforrásokat alkalmaz, melyeknek legfontosabbika kétségen kívül a *chilisalétrom* vagy másként a *salétromsavas nátrium*.

A chilisalétromtelepek nem kimeríthetetlenek, sőt már nagyon is fogyatékán vannak, ami fölött nem csodálkozhatunk, ha meggondoljuk, hogy ezen salétromot nemcsak a mezőgazdaság, hanem a kémiai nagyipar is óriási mennyiségben használja fel.

A salétromtelepek fokozatos kimerülése maga után vonta a szintetikus nitrát előállítását, mely az emberi tökéletesedésnek egy hatalmas vívmánya.

A levegő nitrogénjét ma már technikailag kihasználják, előállítják ennek segítségével a nitrátokat, s így a levegő nitrogénjét oly vegyületekbe viszik át, melyek a mezőgazdaságban mint trágyaanyagok oly fontos szerepet játszanak.

Frank tanár csak a közel-múltban állította elő a már eléggé ismert a több szaklapban leírt *calciumcyanamidot*, melyet egyszerűen *calciumnitrogénnek* is szoktak nevezni. E vegyületet a calciumcarbiddól állította elő úgy, hogy azt gyenge ízátsba hozta, s rajta levegő-áramot vezetett át. A carbid a levegő nitrogénjét ilyenkor megköti, s a fenti vegyület keletkezik. Ezen anyaggal végzett kísérletek amelltt tanuskodnak, hogy a calciumcyanamid igen jó nitrogén-trágya, amennyiben a talajba jutva ammoniak felszabadulása közben csakhamar elbomlik.

A kutató emberi elme nem pihen, halad tovább, Cavendisich azon észleletére támaszkodva, hogy a levegőben kis mennyiségű salétromsav minden zivatar alkalmával keletkezik, iparkodik nagy elektromos energia segítségével a természetet utánózva, a levegő nitrogénjéből salétromsavat, azután pedig salétromsavas sókat előállítani.

A nagy horderejű kísérleteket többen kezdik meg, így 1892-ben Crookes, 1897-ben Rayleigh, 1902-ban Muthmann és Hofer, igazi eredményt azonban csak Birkeland Christian és a vele együtt működő Eyde értek el 1903-ban.

Birkeland és Eyde eljárása a levegő nitrogénjének oxydatióján alapszik. A kivitel a következő: tűzálló anyagból készült alkalmas szerkezetű kemencét egyenárammal létesített elektromágnes két sarka között helyeznek el. A kemence belsejében 5000 volt feszültségű váltakozó árammal ivfényt állítanak elő, az ivfény azonban a mágneses mező hatására hatalmas korongalaku lánggá terjed szét.

Az így berendezett és elektromos lángkoronggal fűtött kemencén levegőáramot vezetnek át, midőn a lángban uralkodó 2500—3000° C. magas hőmérséklet mellett az atmospherikus nitrogén oxidáltatik. Az ezen alkalommal keletkezett vegyületek szétesését úgy akadályozzuk meg, hogy a gázt a kemencéből kivezetik és hirtelen lehűtik. Az ily módon oxydált levegő egészen barnaszínű azoktól a nitrózus gőzöktől, melyek a kemencében keletkeztek. A kemencéből kivezetett gőzöket egy sorozat edényben levő vízbe vezetik, mely a gázokat vagyis a nitrogén oxydjait elnyeli, miközben hig salétromsav keletkezik. A hig salétromsavat mészkővel telítik, s így a *calciumnitrát* vagy másként a *mészsalétrom* jön létre.

Norvégiában *die Norwegische Stickstoff kompanie* átvette az összes Birkeland—Eyde-féle szabadalmakat, s megalapították a *norvégiai elektro-kémiai industr. részvénytársaságot*, mely első salétromgyárát Nottodenben dél-Norvégiában állította fel 1905-ben. Itt a szükséges elektromos energia előállítására a Tinfos vizezést használják fel, s a gyári üzemet körülbelül 2000 kilóvattos háromfázisú géppel tartják fenn.

A mesterségesen előállított mészsalétrom (calciumnitrát) mint trágyaszor ugyanazon sajátságokkal bír, mint a természetben előforduló natron vagy chilisalétrom.

A mészsalétrom fehérszínű, vízben könnyen oldható só; könnyen vesz fel nedvességet tehát hygroscopikus s azért, hogy trágyaszorú alkalmasabb legyen, úgy járnak el, hogy vagy felesleges mésszel keverik, miáltal úgynevezett bázikus só keletkezik körülbelül 8—9% nitrogéntartalommal; vagy pedig részben megolvastják, s ezután apróbb darabokra zúzzák. Ez utóbbi esetben vízvesztés révén a nitrogéntartalom 13%-ra emelkedik. Különösen az utóbbi formában tartható jól el a mészsalétrom, s megfelelő kezelés mellett közönséges szórógéppel könnyen eltergethető.

A mészsalétromot rendszeren faedényekbe csomagolva szállítják. Eltartására különös gondot kell fordítani, mert habár mésszel keverték is, vagy ha kiizzították is, nedves helyen mégis vesz fel vizet és *Sebelien* megfigyelései szerint annyira összetapad, hogy kiteríteni nem is lehet. Ugyanezen eset azonban fennáll a chilisalétromnál is, ha ez nem is vesz fel hirtelen annyi vizet, mint a mészsalétrom ugyanazon idő alatt, azért nedvesebb levegőn éppen úgy elveszti az elszórásra alkalmas állományát, mint a mészsalétrom.

Száraz pincében, vagy padláson a mészsalétrom éppen oly hosszú ideig eltartható, mint a chilisalétrom.

A mesterségesen előállított mészsalétrommal sokan és sok felé végeztek összehasonlító trágyázási kísérleteket részint tenyésztőedényben, részint szabadban. Legyen elég a kísérletezők közül a következőket felmenteni: *Sebelien*, dr. *Solberg*, *Söderbaum*, dr. *Wagner*, *Schlössing*, dr. *Renny*, *Bastian*, *Dösen*, dr. *Hjalmar Pehr Bolin*, *Hermelin*, dr. *Preisler* (Zentr. für Agriculturchemie 1907. I.)

Ugy a tenyésztőedényben, mint a szabadban végzett kísérletek általában azt igazolják, hogy a különböző növényeknél a *mészsalétrom nitrogénjének hatása egyenértékű a chilisalétroméval*.

Ugyanezen kísérletek amelltt is tanuskodnak, hogy a *mészsalétrom méssztartalmánál*

— Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök —

az országszerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb

— „Eredeti Kalmár-rosták” és heremagtisztító gépek. —

Elsőrendű hazai anyagból gyártunk ezidőszere 15-féle nagyságban különböző szerkezetbe a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő általános terménytisztításához berendezett különleges gépeket, szelelő és magválasztó rostákat, kézi vagy hajtórőre alkalmazva. — Ez évi újdonságainkról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kérni. — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk. 1274

KALMÁR ZS. és TÁRSA különleges terménytisztító gépgyára Hódmező-Vásárhelyen.

Telefon 69. szám. — Nagy-Enyeden állami aranyéremmel kitüntetve. — Sürgőnycim: Kalmár-rostagyár.

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.

Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kézelők és finom angol és francia zsebkendők.

Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok.

Fin és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristof

utódai

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagy raktára

Kolozsvártt, Deák Ferencz-u. 3.

1008

Telefon-szám 567.

Telefon-szám 567.

Matrác, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyszőnyeg szakszerűen készítve, olcsó árban található.

Minden fajtájú és nagyságú szalon, ebédlő és futószőnyeg, gyapjú és csipke függönyök.

Amerika önműködő ablak-roletták egyedüli főraktára.

fogva bizonyos esetekben a chilisalétróm fölött áll. különösen ott, ahol mérszben szegény talajról van szó.

A tenyésztőedényben végzett kísérletekből Solberg azon következtetést is levonja, hogy a mérszalétróm nitrogénjét a növények jobban kihasználják, mint a chilisalétrómét.

Solberg szerint pl. a zab a mérszalétróm alakjában adott nitrogénnek 67%-át, a chilisalétróm nitrogénjének 52.7%-át, végül a mérsnitrogén nitrogénjének 47.7%-át vette fel.

Ezen utóbbi viszonyoknak igen nagy jelentősége van tekintettel azon nitrogén-vesztésre, melyet a bakteriumok és a víz kilúgozása okoz.

Dr. Ejury Lajos.

KORMÁNYINTÉZKEDESEK.

Szociálpolitikai törvényjavaslatok.

Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter folyó hó 4-én két törvényjavaslatot terjesztett a képviselőház elé; az egyik a gazda és a gazdasági cseléd közötti jogviszony szabályozásáról, a másik a gazdasági munkásházak építésének állami támogatásáról szól. Az egyik is, a másik is egy-egy láncszemét képezi azon szociálpolitikai intézkedéseknek, amelyeket a kormány nemcsak az ipar, hanem a mezőgazdaság terén is meg akar valósítani s amelyek régen szükségesek voltak a mi gazdasági és társadalmi életünkben.

A benyújtott törvényjavaslatokat a következőkben ösmertetjük:

Az első törvényjavaslat hetven szakaszból áll. Megállapítja a gazdasági cseléd minőségét, megtiltja a 12 éven alóli kiskorúaknak gazdasági cselédül való alkalmazását, elrendeli, hogy a szolgálati szerződést írásban épp úgy meg lehet kötni, mint szóval s felállítja azokat a tilalmakat, amelyekkel szemben a szerződési megállapodás semmis, eltiltja a robotot és urdolgát, dézsmát, ingyen-munkát. Köteleességévé teszi a gazdának, — ha más megállapodás nincs — hogy a költözéshez szükséges igaerőt a cselédnek kiszolgáltassa, megmondja, mely okok adnak jogot a gazdának, hogy a cselédet elbocsássa, s mely okból nem köteles a cseléd szolgálatba lépni, meghatározza a cseléd köteleességét és a gazdát. Többek között köteleességévé teszi a gazdának a cseléd testi épségének és egészségének oltalmazását. Köteleességévé teszi jó és elegendő mennyiségű étel kiszolgáltatását s azt is, hogy a természetbeni járandóságot tiszta szemű, megrostált jó minőségben kell adni, a járandóságot kiadott földnek jó minőségűnek kell lenni s a föld jó megművelésének biztosítása a gazda kötelessége. A törvényjavaslat arról is gondoskodik, hogy a

gazda 45 napig köteles a cselédet, annak feleségét s tizenkét éven aluli gyermekeit orvosi gyógykezelésben részesíteni és ha valamelyik meghal, a temetési költségek fele a gazdát terheli. Köteles a gazda gondoskodni, hogy a cselédnek egészséges lakása legyen, s a törvény életbeléptetésétől számított s tiz esztendő elteltével pedig már minden családnak külön szoba és kamara jár. A munkaszünetről, a fegyvergyakorlat idejére való kártalanításról is gondoskodik a törvény, valamint arról is, hogy a cseléd községi és egyházi adójának felét a gazda tartozik viselni. Meghatározza a gazda által igénybe vehető fegyelmi eszközöket, ilyenek a dorgálás és esetenként egy korona pénzbüntetés, felsorolja azokat az okokat, amelyek feljogosítják a gazdát, hogy a szerződésben megállapított szolgálati idő eltelté előtt egy hónapi felmondással elbocsáthassa a cselédet s a cseléd egy hónapi felmondással eltávozhasson a szolgálatból. Megmondja a törvény azt is, mikor bocsáthatja el a gazda azonnal a cselédjét olyan okokból, amelyeknek bekövetkezése a gazdának erkölcsi vagy anyagi kárával jár, egy másik szakasza a törvénynek a cselédnek hasonló jogot ad s hogy a más szolgálatot kereső cselédnek e célra 2 napi szabadság jár.

A törvényjavaslat indokolása rámutat arra, hogy évek óta közösjaj, hogy a gazdasági cselédek szolgálati viszonyait szabályozó 1876. XIII. t. c. módosíttassék, mert a viszonyok ezen törvényalkotása óta lényegesen változtak. Kiemeli az indokolás, hogy

Az 1876. XIII. t. c. 2. § a szerint minden cseléd a gazda háznépének tagjává lesz s ennél fogva vele szemben a házi fegyelem joga alkalmazható. Az 1876. XIII. törvényeknek ez a rendelkezése ilyen terjedelemben hiányzik ebből a javaslatból. A 3. § a szerint csak a kiskorú gazdasági cseléd áll, tizennyolc éves koráig, a gazda házi fegyelme alatt, a nagykorú cseléd azonban nem s vele szemben ezen javaslat 33. § a értelmében a gazda szolgálati vétség esetében csak dorgálást, vagy rendbűntetést alkalmazhat. A javaslat ott, ahol ma kiélesedett a helyzet a gazda s a cseléd között, alapja lehet a békés összhang s egyetértés helyreállításának, ott pedig, ahol ez ma is zavartalan, semmi esetre sem fog bajt csinálni, minden egyebektől eltekintve azért sem, mert a testi fenytés alkalmazására vonatkozó joggal eddig sem élt az emberséges gazda. A törvényjavaslat beosztása alkalmazkodik az 1876. XIII. t. cikkéhez s ennél fogva ebben egy nyomon jár azokkal a javaslattevezetekkel is, amelyek e kérdésre vonatkozólag nyilvánosságra kerültek s a gazdasági egyesületek kebelében is megvitatás tárgyát képezték.

A másik törvényjavaslat gazdasági munkásházak építésének állami támogatásáról szól. Egészségi okok és erkölcsi motivumok teszik

egyaránt elodázhatatlanná a munkásházaknak állami támogatással való felépítését, amelynek szerencsés formáját a miniszter megtalálta, amikor a házépítéshez szükséges amortizációs költsönnek 300.000 koronában meghatározott kamatát áthárítja a kincstárra s lehetővé teszi, hogy ezen kamatnak megfelelő tizenöt millió tőkeösszegeből 15.000 ház épüljön fel munkások (napszámosok) részére. A törvényjavaslat szerint minden munkás, ha olyan házat építenek neki, amely ezer koronába kerül, évenként 30 koronát fizet törlesztésül, feltéve, hogy 100 ilyen munkásház épül, a törlesztés többi összegét a kincstár fizeti. Legalább tiz háznak kell épülni, hogy az állam anyagi hozzájárulása igénybe vehető legyen s a törvényjavaslat az állam támogatásával létesített ház csoport építési költségei törlesztési idejének végső határát száz félévben állapítja meg, megadván a munkásnak a jogot, hogy ezen időn belül költségterhelés nélkül bármikor visszafizetheti a költsönösszeget. A munkás, ha harminc éven keresztül fizette a bérösszeget, tulajdonosa lesz a háznak, amelyet minden bélyeg és egyéb költség nélkül irnak át telekkönyvileg a nevére, a ház huszévi adómentességet élvez, amely idő alatt sem állami, sem törvényhatósági, sem községi adót nem fizet. Ennek a törvényes intézkedésnek az a célja, hogy husz esztendő alatt a munkás jövedelmét a törlesztési részletek pontos fizetésére fordíthassa. A törlesztési idő alatt a munkásházat csak a törvényhatóság első tisztviselőjének jóváhagyásával szabad eladni, bérbeadni, vagy elidegeníteni, ez azért van így, hogy ne csak lakóhelye legyen a munkásnak, de hogy az az „otthon”, amelyet egyszer megszerzett, birtokában meg is tarthassa.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

„A M. Orsz. Állatorvos-Egylet“ 1906. évi tevékenysége.

Az Orsz. Állatorvos-Egylet f. évi március hó 24-én tartotta 27 ik rendes közgyűlést, melyen dr. Huttyra főiskolai rektor és egyesületi elnök megnyitó beszédében kegyeletesen emlékezett meg az év utolsó napjaiban elhunyt Tormay Béláról, ki nemcsak az egyesület megalakítása, hanem annak kifejlesztése, anyagi erejének és erkölcsi súlyának növelése által is elévülhetlen érdemeket szerzett s a magyar állatorvosi kart ez által is nemzedékek sorozatának idejére hálára kötelezte.

A szép és tartalmas elnöki megnyitóból kidomborodik aztán a mult tapasztalataira alapozott jövő képe. A magyar állatorvosi kar multja valóban szép és tanulságos; mindenkor erős magyar szellem hatotta át ezt a kart és tudományos készültség tekintetében is folyton lépést tartott a korrallal. Száz és néhány éve csak,

MOTOROK

gáz, benzin, szivógáz és nyersolaj-üzemre.

Malomberendezések, villany-motorok, dynamók a legnevesebb gyárakból, legjobb minőségben, feltűnően olcsón.

Teljes cséplő-készletek mindennemű üzemre.

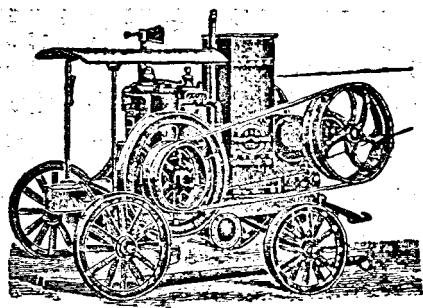
Villany-berendezéseket szakszerűen, jól és olcsón végzünk!

Benzin- és gőzekék!

László és Sugár technikai üzlet
Budapest, V, Váci-körut 74/d.

Telefon 47-20. Telefon 47-20.

Önműködő mérőkészülék, mely a felmért tárgy nagyságát pontosan önműködőleg mutatja. Darabja csak 3 korona. Mindenkinél alkalmas és örökös.

Oberurseli Mótorgyár Részv.-Társaság Oberursel.

Iroda és raktár: VI., Ó-utca 6. szám. ■ MAJNA-FRANKFURT MELLETT.

Legolcsóbb hajtóerő a „GNOM“ BENZIN- és SZIVÓGÁZ-MOTOR.

4000-nél több üzemb. ■ Könnyen kezelhető. ■ Villanyos gyújtással. ■ Ókl. gépész felesleges. ■ Költségvetés, tervek és egyéb felvilágosítás ingyen és bérmentve. ■ Referenciák beszerezhetők: gróf Wenkheim Géza uradalmától, Csorvás (Békésmegye); gróf Wenkheim Frigyes uradalmától, Székudvar (Aradmegye); gróf Esterházy János uradalmától, Nyitra-Ujlak (Nyitramegye); gróf. Esterházy László uradalmától, Sárosd (Fehérmegye). Sándor Pál Mező-Bánd, Albisi Béla Alsó-Szováta, Lőte Lázár Kaál.

1810

hogyan hazánkban az állatorvosi ismeretek terjesztésére tanszékeket rendeztek be, melyekből csak hosszas küzdelem után alakult ki az állatorvosi szakiskola; a küzdelem azonban tovább folyt, a szakiskolából tanintézet, ebből akadémia és ebből néhány év előtt főiskola lett, melyre a múlt év folyamán az állatorvosok doktorrá avatásának jogát is megkapta a főiskola tanári testülete.

Hazai iskoláink fejlődésének történetében szinte páratlanul áll a m. kir. állatorvosi főiskola, melyet a mindenkor tanári kar kimagasló tudományos készültsége és fáradhatlan buzgósága oly magas színvonalra emelt. De a mint látszik, még itt sem lesz megállapodás, sőt ne is legyen, mert azok a további célok, melyeket az elnöki megnyitó kijelöl, már valóban a gyakorlati élet és a közgazdasági érdekek mezejéről valók s mint ilyenek az állatorvosi foglalkozás tudományos jellegének fentartását és fokozását követelik.

Ehez pedig, a megnyitó szavai szerint, szüksége van az állatorvosi karnak minden irányban, és minden téren a kartársi összetartás fokozására, de szüksége van a nagyközönség rokonszenvére, bizalmára és elismerésére is, melyhez csak valóban tartalmas és értékes munka árán juthat minden társadalmi osztály. Ezt a célt el fogjuk érni — mondja dr. Hutyrá elnök — ha egyrészt minden ténykedésünkben minél teljesebb mértékben érvényre juttatjuk foglalkozásunk tudományos jellegét s ha másrészt minél élénkebb részt veszünk a társadalomnak közművelődési és közgazdasági mozgalmában, főképen pedig a gazdaközönségnek egyesületi életében, mert itt nyílik alkalmuk az állatorvosoknak szaktudásukat érvényesíteni s ez által a gazdaközönségnek közvetve és közvetlenül is hasznos szolgáltatásokat tenni.

Helyes és valóban követésre méltó tanács ez, miután — mint tovább mondja dr. Hutyrá elnök — ha a gazdaközönség jobban megismeri szaktanácsunk értékét, meg fog ajándékozni bizalmával, ennek birtokában pedig megfelelő módon érvényesíthetjük majd befolyásunkat az állategészségügy, az állattenyésztés, a kapcsolatos ügyek irányítása és fejlesztése terén.

Tovább követe a közgyűlés lefolyását, dr. Rácz tanár titkári jelentésében megtaláljuk az adatokat arra nézve, hogy a magyar állatorvosi kar a saját egyesülete kebelében miként követi vezetőinek irányt jelző tanácsait.

Igy az Egyesület igazgató-választmányára a lefolyt évben 10 ülést tartott, melyeken több igen fontos és közérdekű ügygel foglalkozott. Ilyen mindjárt a tejtermelés egészségügyi ellen-

őrzésének kérdése, melynek helyes megoldása már oly égetően szükséges ugy a termeléssel foglalkozók, mint a fogyasztók szempontjából. Foglalkozott a szarvasmarhák gümőkórjának gyérítését célzó országos rendelet tervezetével, — az 1894. évi XII. t.-c. revíziójának kérdésével kapcsolatosan pedig részletes javaslatot készített főleg az állattenyésztés és legelő gazdaságok irányítására, fejlesztésére és ellenőrzésére vonatkozólag. Behatóan foglalkozott a husvizsgálat országos rendezését célzó rendelettel s ez irányban ismételve megadta szakvéleményét.

Ezek mellett az állatorvosi tisztviselő vizsga, a doktorátus szabályzata, a községi és körállatorvosok szolgálati viszonyainak és illetményeinek rendezése s egyéb, az állategészségügyi szolgálatot és a gazdák érdekeit közelről érintő kérdések tisztázásán fáradozott folytonosan.

Az egyet belső élete tehát a tisztán gyakorlatias és adminisztratív kérdések körül is élénk volt, de tevékenységének leginkább kimagasló részét az a beható munkásság képezi, melyet az állatorvosi és orvostudományi szakirodalom kultiválása és fejlesztése körül látunk. Erről azonban majd külön szólnunk.

— A közlegelők javítása. Darányi földművelésügyi miniszter a közlegelők közgazdasági hivatásának fokozott jelentőségére való figyelemmel és hogg a területek okos kezelésére utmutatást adjon, mintát dolgozott ki a közlegelők használatának szabályozására és a belügyminiszter hozzájárulásával megküldötte a törvényhatóságoknak. Közlebről az a célja ennek az intézkedésnek, hogy gyorsítsa a közös legeltetés rendezését, megindítsa a legelők helyes és kellő kihasználását, a legelőjavítás feladatainak teljesítésére ösztönözze és utasítsa a községeket és a közbirtokosságokat.

A miniszter fölhitva a törvényhatóságokat, hogy a mintaszabályzatban kifejezésre jutott célok szolgálatában, e téma nyomán a szabályzatoknak mielőbbi meghozására hasanak, de a jövő legeltető időig okvetlenül gondoskodjanak a mintaszabályzat figyelembevételével a legelőrendtartás rendezéséről. A mintául küldött legelőrendtartás főbb rendelkezései a következők: A szabályzat kimondja, hogy a közlegelőt másra, mint legeltetésre használni és részben vagy egészben fölosztani nem szabad. A közlegelő határjelekkel látandó el, ezeknek a határjeleknek épségéről a községi előljáróság gondoskodik. A közlegelőknél a szabályszerűleg megállapított legeltető díj lefizetése mellett minden községi lakos hajthat ki jószágot. Megállapítandó azonban a legelőre hajtható jószág száma és ha tulter-

helés mutatkozik, elsősorban a kisgazdák jószágait kell a közlegelőkre engedni. Idegen községek lábas jószágai csak akkor vehetőek fel a legelőre, ha a legelőre felhajtható jószág a községi lakosok által tartott jószágból nem telik ki. Megállapítandó a legelőszabadtás ideje és az az idő, míg a legeltetés tart. Megállapítandó területileg az egyes állatnemek legeltető helye és így az új rendtartás szerint külön a tehén, külön a juh és külön a sertések legeltető helye. Legfontosabb azonban a legelőjavításra irányzott rendelkezés. Eszerint a községi előljáróság köteles gondoskodni arról, hogy a közlegelő összes területe az állatok táplálására alkalmas füvel legyen begyepesítve. Ha a gyepek ritka vagy kopár, gondoskodni kell a terület kellő kiméleséről és fűmaggal való bevetéséről. Az ilyen fűmaggal bevetett területre marhát mindaddig tilos hajtani, míg a gyepek kellően meg nem erősödtek. Minden ősszel a közlegelőt az előljáróság boronáltatja meg, a legelőszabadtás előtt négy héttel megfogasoltatja. A káros növényt, gyomot, tüskét stb. az előljáróságnak kötelessége irtatni. Kellő számú itatóról, delelőről, védőhelyről szintén az előljáróság gondoskodik. Aki a legeltető szabályok ellen vét, kihágást követ el és kétszáz koronáig terjedhető büntetés alá esik.

— Az alpestesi háziipari kiállítás. Hunyadvármegye területén a második háziipari tanfolyam tartotta kiállítását *Alpestesen*. E kiállítás is bizonyosága annak, hogy hasznos kulturát lehet teremteni ott, hol a nép javáért munkálkodók együttes buzgalma siet segítségére. Az alpestesi kiállítási ünnepély minden várakozást felülmúlt. *Németh Jenő* szaktanár buzgó működése és alpestesi munkatársai: *Csösz Gábor* áll. ig. tanító és *Bakcsy Lajos* körjegyző működtek együtt a cél érdekében. A kiállítás 500 drb. kosárból állott igen szép elrendezésben, nemzeti színű zászlók- és szallagokkal díszítve. Talán azért nem volt itt elmondható, hogy az ünnepélyen a község lakói nemzetiségi különbség nélkül vettek részt, hogy a dísz mindenütt nemzeti színű volt. Dehát a tanfolyamon nem vett részt senki a román testvérek közül. Ki irányítja az alpestesi románokat, hogy azok saját javukat célzó intézményektől is távol tartatnak? Bizony-bizony, ha egyszer felismeri a román nép, hogy az ily irányu vezetés nem az ő javát célozza, hanem egyenesen kárára működött, megfogja kövezni derék apostolait Sajnálattal kellett hallani, hogy a kosarakból készített kiállítási díszkaput egész éjjel felfegyverkezve kellett őrizni, mert joggal kel-

„AGRARIA“ magyar gépforgalmi részvény-társaság

MEZŐGAZDÁK KÜLÖNÖS FIGYELMÉBE!
Egyetemes acélekék.

Eltörhetetlen tégelyacélekefej.

Páncélacél-kormánylemezek.

Magasított acél-ekéfej.

Porvédő kerekek.

Acél gerendely.

Tiszta acélananyag
s a j á t
hámorainkból.

Sürgönycim: „Agraria“ Budapest. Rövidített levélcím: „Agraria“ Budapest. V., Váci ut 2.

a szab. osztrák-magyar államvasut-társaság
resicai mezőgazdasági gépgyárának vezérüggnöksége

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró taligát szállítunk.

Kérjük árjegyzéket mivel ez az összes talajmivelő-gépeket terjedelmesen ismerteti és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakszerű és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyújt — és díjmentesen küldetük.

Ekegyártár terén legelső rangú magyar gyártmány, felülmúlja még a legnevezetesebb idegen gyártmányokat is.

lett attól félni, hogy elrombolják a község jól vezetett román lakói.

Az alpestesi magyarság azért lelkesen ünnepelt e hó 10-én. Ünnepe a Hymnusz nyitotta meg. Ezután Németh Jenő szaktanárral lelkes szavakkal mondott köszönetet derék munkatársainak, kik lelkes buzgalommal támogatják őt működésében. Rámutatott a tanfolyam zavartalan lefolyására, szép sikerére, melyeket munkatársai éber örködésének s odaadó támogatásának köszönhet. Ezután Csősz Gábor a tanfolyam egyik rendezője részletesen beszámolt a tanfolyamról és a község lakosságának háláját, köszönetét tolmácsolta Darányi Ignác földmívelésügyi miniszternek áldozatkészségeért és Németh Jenő szaktanárnak, hogy a tanfolyam helyül Alpelest jelölje ki. Atnyújtotta a községnek Darányi Ignác földmívelésügyi miniszterhez címzett hálaírástát felterjesztés céljából Németh Jenő szaktanárnak.

Az ünnepélyen jelen voltak Dénes Károly kir. tanfelügyelő és neje, Dénes Károly nővére, Boér Gábor főszolgabíró, Barcsay Tibor birtokos, Benkő András kir. s. tanfelügyelő, Bugyul Sándor körjegyző, Szabó Imre p. ü. számvizsgáló, Neumann Károly igazgató, Keresztes Sándor, Lampel Ferenc tanítók, id. Csősz Gábor.

— A „Transylvania konzervgyár“ mult évi eredménye. Az igazgatóságnak a VII. évi rendes közgyűlésre készített évi jelentéséből kiemeljük a következőket: Sajnálattal kell kiemelni, hogy még mindig távol áll az üzleti tiszta jövedelem azon óhajta várt állapottól, mely képessé tenné a gyárat az állam által nyújtott évi segélyt megtakarítva, annak teljes értékével a forgalmi tőkét gyarapítani. Ez évben elért *tiszta jövedelme* a gyárnak 4978 korona 87 fillért teszen ki. Többet elérni nem tudott, dacára a fokozottabb gyártási termelésnek, amennyiben az 1905. évi 52670 kiló vetemény helyett most 64165 kilogrammot és 64591 kiló gyümölcs helyett 1906. évben 78441 kiló gyümölcsöt dolgozott fel, s így az általános forgalom is *közel 50 százalékkal haladta felül az 1905-dik évit*. Ezen tiszta jövedelem csekély voltának okát tisztán a munkabérek és nyerstermények árának emelkedésében találhatni meg, melyekkel arányosan nem emelhetők a gyármányok egységárait, fokozni pedig gyártási műveletüket ez évben sem sikerült annyira, amennyire berendezésük képessé tenné, mert nem kaptak elegendő nyersterményt a maga idejében. Ami a fogyasztó piacot illeti, erre nézve már nem is volna panasz, mert ismertté lévén gyármányaink kitűnő volta, könnyen helyezhető el úgy bel-, mint külföldön, csak hogy itt is erősen érint a szállítási drága volta, mert távol van a gyár a kikötő városoktól, az osztrák tartományoktól, de magától Budapesttől is, mint egyik jelentékeny fogyasztó piactól. Ami a gyármányok fogyasztó piacait illeti, százalékokban kifejezve a következőleg oszlik meg. Galiciában 20%, Tirolban 9%, Bécsben 5%, Budapesten 12%, Kolozsvárt 6%, Magyarország többi részében 48%-ját helyezték el az eladott gyármányainak. Az osztrák tartományokra tehát 34% és magyarországi részekre 66% esett. Ezek az adatok mutatják tehát; hogy a dévai konzervgyár küzködik még ugyan az előző években a hanyag kezelés okozta veszteségekkel; de az új regime alatt igen szépen fejlődik és biztos

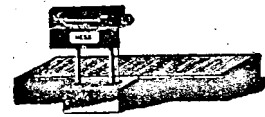
kilátást nyujhat a vállalat sikerét és a gazdáknak nyújtandó előnyöket illetőleg.

— Vajkivitel Angliába. A m. kir. Kereskedelmi Muzéum liverpooli levelezőjének jelentése szerint Anglia vajszükségletének egy részét Oroszország látja el. Tekintettel hazánkban elég kedvező szállítási viszonyaira Angliával, hazai termelőink könnyen felvehetnék a versenyt Oroszországgal.

— Budapesti szeszárak. Az Első Alföldi Cognacgyár Részvénytársaság és Szeszfinoztógyár heti üzleti jelentése szerint az árak Budapesten: Finomított szesz adózva nagyban 152-50 kor. kicsinyben 156-50 korona. Finomított szesz adózatlanul nagyban 50-50 kor., kicsinyben 52- kor. Nyers szesz adózva nagyban 152- kor., kicsinyben 156- kor. Denaturált szesz nagyban 42- kor., kicsinyben 44- korona.

— Katonáság részére széna és szalma nyárára kerestetik. Felkérjük azon gazdatársainkat, akiknek az ideitermésből eladó széna és szalma készletük lesz, hogy azt az *Erd. Gazd. Egylet titkári hivatalánál* hozzávetőleges mennyiségben *e hó 18-ig bejelenteni* sziveskedjenek. 4—5000 q. széna és 2—3000 q. szalma mennyiség, e bejelentések alapján a termelőktől direkt fog a kolozsvári kat. élelm. raktár által átvétetni.

— Küry Klára a vidéken való vendégszereplése alatt, tudvalevőleg szigorú diétát tart. A tiszta vizen kívül csak *barack-cognacot* az *Első Alföldi Cognacgyár* készítményét issza.

Hesz-féle mérlegek

gazdasági használatra, mint: szekér-, marha-, raktár-, százados-, tizedes- és tolosúlymérlegek. — Elismert kitűnő elsőrendű gyártmány, mely valamennyi megküldetett kiállításon legmagasabb díjban részesítettett.

Hesz Viktor,

1868

I. Erd. hidmérleggyára

Nagyszeben

Árlapok ingyen és díjmentesen küldetnek.

Magyar Jelzálog Hitelbank

képviselesége

Kolozsvárt, Jókai-utca 2. sz. alatt (gr. Rhédey-ház I. e.)

Az intézet alaptőkéje 40 millió korona

záloglevél kölcsönöket

nyújt földbirtokra és nagyobb városokban fekvő házakra 4%-os és 4½%-os

záloglevelekben.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve az „Erdélyi Gazdasági Egylet“ bizalmi férfai adnak véleményt. 1001

Ertesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy a kedvező feltételi kölcsönnyújtása és előzékeny eljárása révén kitűnő hírnevű

„Nagyszebeni földhitelintézet“

részéről, Kolozs és több szomszédos megye területére ingatlan jelzálog kölcsönök

„kizárólagos ügynökségével“

bizattam meg.

Ebbeli működésomban legkedvesebb kötelességem, hogy a bizalomteljesen hozzám forduló feleknek a lehetőségig gyors és költséget kimélt eljárással szolgálatára legyek.

Bárminemű felvilágosítással, útbaigazítással készségesen, díjmentesen szolgálak.

Különös előnye eljárásomnak, hogy minden kölcsönvevő bármily elhanyagolt birtok- és teher viszonyai véglegesen rendeztetnek.

Egyidejűleg óva intem a n. é. közönséget akár helybeli — akár budapesti — vagy vidéki pénzközvetítő csábító hirdetéseknek vagy „szaladó ügynököknek“, — amelyek ilyenmű jelzálogkölcsönt pénztételek közvetlen megbízását nem igazolják — fel nem ülni, mert ezek eljárása teljesen megbízhatatlan, időt vesztes és minden esetben, akár eredményes, akár nem, terhesen költséges.

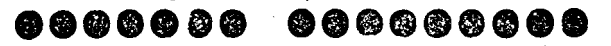
Teljes tisztelettel

1243

Erdélyi erdő-faanyag és bányaugynökség.

Gombos Benő Kolozsvár, Malom-u. 16. sz.

Ugyanott discret és legmegbízhatóbb módon bér- és magánházak, építési telkek, földbirtokok eladása és vétele a legkedvezőbb feltételekkel, valamint birtokbörletek lebonyolításnak.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

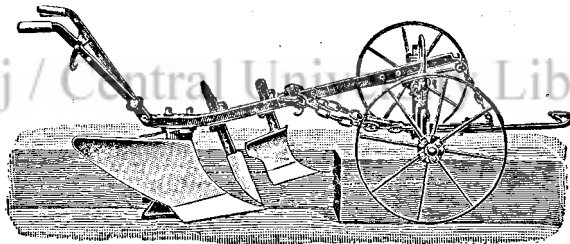
Felelős szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

Segédszerkesztő:

ÉBER ERNŐ.

A LAP AZ ERD. GAZD. EGYLET TULAJDONA.

Egyetemes- és mélyművelő-ekék

acélöntvény testekkel. páncélemezekkel

□ acél gerendelylvel

= állítható szarvakkal, önvezetéssel =

1801—II. Többvasú ekék.

Finom-, szántás-, csukló-, rét boronák.

Háromtagu és egytagu hengerek,

Superior sorvetőgépek, triörök.

UMRATH ÉS TSA

Budapest, V., Váci-körút 60.

Gőzeséplőkészletek 12 HP-ig. Ipari mozgonyok 100 HP-ig.

Nincs többé büz!

A Bonodor Folyadék a legbiztosabb árnyékszék szagát hosszabb időre rögtön eltávolítja. *Elegysúlyra 5 kg. csomag, bérmentve 7.50 kor.* (Elegendő egy évre.) *1 kg. próbacsomag 2.50 kor. csomagolással szállítás nélkül.* Szétküldés csak készpénzért, vagy utánvétellel.

Vezérképviselő: FODOR FERENC, Budapest, VIII., Kisfaludy-utca 40/E.

1801
●
●
●
●
●
●
●

LEGYEK

LÉGY-BONODORRAL

meszeljük. Legjobb már kora tavasszal. Egy kilo elegendő 25 [] méterre. 5 kgr. leírással 6 kor. franko utánvétellel

Számos elismerő levél!

konyhából, kamrából, mézsárszék-ből, istállóból, vágóhidról biztosan. elűzhetnek, ha a falakat o o o o

Kolozsvári Takarékpénztár És Hitelbank Részvénytársaság.

Teljesen befizetett alaptőkéje: **1.200.000 K.** Tartaléktőkéje és egyéb alapjai: **539.522 K. 40 f.**

Betétek könyvecskékre és tolyószámokra: **9.328.092 K. 84 f.**

■ Irodái: Bankosztály, Mátyás király-téri 7. sz. saját házában. ■

■ Áruraktári osztály a pályaudvar mellett, Baross-tér 3. szám. ■ Zálogháza, Király-utca 3. sz. alatt. ■

Üzleti órák délelőtt 9—12 óráig, délután 3— $\frac{1}{2}$ 5-ig.

Betéteket elfogad könyvecskékre vagy folyószámlára, előnyös feltételek mellett és azokat rendszerint felmondás nélkül fizeti vissza.

Jelzálogkölcönöket készpénzben ad ház és földbirtokra 10—65 évig terjedő időtartamra a legelőnyösebb kamat és tőketörlesztési hányad mellett.

Jelzálogkölcönöket konvertál igen előnyös feltételek mellett és minden ilyen ügyletet a lehető leggyorsabban bonyolít le.

Leszámitol váltókat a legmérsékeltőbb kamat mellett.

Folyószámlai hiteleket nyújt akár jelzálogi, akár értékpapír fedezet mellett.

Értékpapirokat vesz és elad, valamint ezek eladását

közvetíti idegen számlára, mindig a legelőnyösebb feltételek mellett

Szelvényeket bevált, ugyszintén sorsolt értékeket is.

Árukra előleget ad készpénzben, ha azok áruraktáraiba be vannak tárolva.

Áruk betárolását, kezelését és eladását elvállalja előnyös feltételek mellett a m. á. v. kolozsvári állomása mellett lévő áruraktáraiban és azokat szakszerűen kezelteti.

Zsákokat és ponyvákat kölcsönöz bármily mennyiségben mérsékelt díj mellett.

Zálogházi kölcsönöket ad bárminemű ingóságra, vagy arany- és ezüsttárgyakra a törvény által megszabott kamat mellett. 1007

Kerestetik

tanyára egy nős ispán

vagy segédtsízt,

ki okvetlen románul is beszél.

Nevezett a rendelkező tiszt mel-

lé lesz beosztva.

Cim a kiadóhivatalban.

1880

A talajművelés legujabb és legjobb módja a szabadalmazott

BIPPART-féle

egyes és kettős ekével eszközölhető.

Egyidejűleg forgatja a termőréteget és lazítja az altalajt.

— Czélszerű munkája folytán általánosan kedvelt. —

A kukoricaszár táperejének leggazdaságosabb kihasználása a
kukoricaszártépő-gép (shredder)

által történik. — Bámulatos nagy munkaképesség, tartósság, egyszerű szerkezet és

olcsó ár tekintetében egyaránt előnyösebb mint minden versenygyártmány.

Leirással és árajánlattal készséggel szolgál:

BÄCHER RUDOLF — MELICHÁR FERENCZ főraktára

BUDAPEST, VI., Nagymező-utca 68. sz.

Magyarországi vezérképviselő: **SZÜCS ZSIGMOND.**

1803

„A Hunyadmegyei Első Gözeke Vállalat“

1907. évre elvállal

tavaszi és őszi bérszántást egy-
szintén rigolozást.

Működni legfőképen a Marosmentén és a Mezőségen óhajt.

A szerződések lekötése a szántatni kívánók érdekében is sür-

gós, mert a szántási tervezet már e hóban elkészül s a később

jelentkezők beiktatása nehézségekbe ütközne.

Bővebb felvilágosítással szolgál:

Barcsay Andor dr. országgy. képviselő irodája:

Budapest, V., Akadémia-utca 9.

SCHMIDT M. szijgyártó, nyer-

ges és bőröndös

Budapest, VIII., Rákoci-ut 25.

a Vas-u. sarkán. Ajánlja-

saját gyártmányu kocsizó-

és lovagló szerszámait,

utazó- és kézi bőröndök

női kezításkák (ridikü.)

és övek, pénz, szivar- és cigaretta-stb. tárcáit.

Árjegyzék ingyen. 1859

FISCHER -féle szab. impregnált szavatolt

tiszta lenből készült vízhatlan

ponyvával óvhatók meg a leg-

biztosabban a kazlak, gépek és

kocsik az eső ellen.

Ezen ponyvák nagy strapa mellett is eltartanak

10 - 12 évig. A 24 év óta fennálló FISCHER-féle zsák-

és ponyvagár Budapest, V., Nádor-u 31 - 33, az ország

legnevesebb uradalmainak szállítója. 1806

Mindennemű Juta- és lenzsákok gyártása.

Ponyvakölcsönző intézet.

A MAUTNER-féle impregnált (csillag * jegyű) takarmányrépa-magvak adják a legbiztosabb és legnagyobb termést.

**Özv. gróf Szapáry Gyuláné ő nagyméltósága
nyir-ábrányi uradalma.**

Özv. gróf Szapáry Gyuláné ő nagyméltósága nyir-ábrányi uradalma részére általam a tisztelt Cégétől vásárolt **impregnált** oberndorfi és Mammuth-répa magvak kitünően beváltak, *nem ártott annak sem az ormányos bogár, de még a jégeső sem, pedig mind kettőben jókora részünk volt. Szomszédomban több helyen háromszor is kellett a répát vetni s mégsem sikerült. En az idén félannyi területet vettem répával, mint mult évben, mégis sokkal több lett a répatermés mennyiségem, a mit részint a kedvezőbb időjárásnak is de föltétlenül az ön kitünő magvainak köszönhetek, miért is fogadja szívesen köszönetem nyilvánítását.*

Nyir-Ábrány, 1906. december 5-én.

Öszinte tisztelettel
Lipták Gyula,
okleveles urad. kasznár.

**Fülöp Szász Coburg Gothai herceg ő fensége
főintézősége.**

Van szerencsém értesíteni, hogy a nem impregnált répa mag természeténél annak termelési értékében van a különbség. Az **impregnált** répa mag utáni termés biztosabb, abból az okból, hogy **sokkal korábban kell ki** és így hamar megerősödvé, ellenáll a hangyák és különösen a földi bolhák pusztításainak.

Pusztá-Vacs, 1906. február 6-án.

Tisztelettel
Bátor Károly,
főintéző.

Most már két éve hozatok Öntől **impregnált** vörös Mammuth-répa magot s a következőket tapasztaltam. Először is a répa mag sokkal szebb, tisztább, mint a nem impregnált mag. Az impregnált határozottan gyorsabban, egyenletesebben kel, rovaroktól nem szenvedett. Az idén kaptam Óvárról próbára 4-féle répa magot s mellette volt vetve az Öntől hozatott répa mag s határozottan beigazolódott, hogy ez hamarabb kikelt, mint azok, mindig elébb volt fejlődésben s habár a nyáron beállott szárazság nagy mértékben visszaállította a répa fejlődését, mégis az volt a különbség, hogy míg az Óvárról próbára küldött 4-féle répa mag 30—40 métermázsá között adott, addig az **impregnált** répa mag után, dacára a beállott s hosszantartó szárazságnak 120—130 mm. közötti hozamot adott 1200 négyszögöles holdanként. De tavaly 240 mm.-t kaptam róla. Így határozottan az **impregnált** répa mag mellett maradok.

Misefa, 1906. nov. 26.

Tisztelettel
Bosnyák Géza.

Gróf Hoyos Ferenc kereki gazdasága.

Az Öntől hozatott 200 kgr. vörös oberndorfi és 100 kiló vörös Mammuth répa maggal (**impregnált**) igen meg voltam elégedve.

A mag szépen és egyenletesen gyorsan kikelt, s a kis gyenge palánták az **ormányos** épügy a földi bolháknak **ellenálltak**. Számba sem jövő kárt okoztak, míg a szomszéd gazdaságokban, melyek nem **impregnált** magot vettek, bizony alapos károkat tettek. A répa szedés most fejeződött be, **termésem kitünő**, főképp a vörös oberndorfi, nem is említve kifogástalan fajtisztaságukat, úgy quantum, mint fejlődésben elért nagyságával teljes dicserőmet érdemli.

Kereki, 1906. dec. 3-án.

Teljes tisztelettel
Nagy Ákos,
urad. intéző.

A folyó év tavaszán Öntől rendelt vörös oberndorfi **impregnált** répa maggal teljesen meg voltunk elégedve, mert dacára annak, hogy későn vetettük, t. i. oly helyre lett vetve, hol a tavalyi kalászos kiázott, mégis szépen kifejlődött, a rovarok pusztításának jól ellentállt, ugyszólván nem is lehetett látni, hogy a palántát rovar bántotta volna.

Salánk, 1906. december 12.

Tisztelettel

Nagymélt. gróf Zselénszki Róbert Salánki uradalma, Salánki és Kigyósi Gazdaság Intézősége.

Karsai Imre,
h. intéző.

„Az **impregnált** (csillagjegyű) sárga ecken-dorfi répa mag adott 12 szekéren cca 204 métermázsá termést, a nem impregnált 8 szekéren cca 140 métermázsát. A két parcella természetesen egyenlő nagy volt.”

Domonkostanya, 1906. okt. 25.

Gróf Batthyány Tivadar,
Adács-Viszneki uradalma.

Dreher-féle uradalom, Szent-László.

... Az **impregnált** répa mag adott katasztrális holdanként 350 mmázsát.

A nem-impregnált répa mag adott katasztrális holdanként 308 mmázsát, tehát különbözet 42 mmázsá.

A termés mennyisége tisztán megállapítható volt a két répa parcellán és ha az egész terméstöbbletet nem is tulajdonítanám az impregnálásnak, úgy mégis azt konstatálnom kell, hogy a nem-impregnált maggal elvetett parcellán a rovarok pusztításai folytán támadt hézagok nagyobbak voltak, mint az **impregnált** parcellán ...

Szent-László, 1906. november 21

Kiváló tisztelettel
Schuster Nándor.

Csapó Vilmos kir. kamarás tengelici gazdasága.

Folyó év tavaszán t. Cimmél rendelt fehér olajbogyó-alaku **impregnált** répa mag teljesen kifogástalan és sűrűn kelt ki. Fejlődése már zsenge korában bámulatos volt, olyannyira, **hogy az határunknak dissét képeste.** Egész nyáron át szép és egyenletes növekedése és ennek következtében termésredménye teljesen kielégít bennünket s méltán mondhatjuk, ellállóságára nézve is, hogy egyedül csak a **Mauthner-féle impregnált fehér olajbogyó-alaku répa mag elégti ki gazdaságunkat, miért ni a jövő tavasszal is meg fogjuk e magot rendelni t. Cimmél.**

Tengelice, 1906. nov. 26.

Kitünő tisztelettel
Csapó Tengelici Gazdaság,
Hovány Pál,
g. ellenőr.

Az Ön által küldött **impregnált** oberndorfi répa mag minden tekintetben bevált.

Tisztelettel

Gróf Zichy János úr gazdasága nevében:
Füleczky József,
tisztartó.

Báró Vécsey-féle uradalmak.

Májusban az **impregnált** magból kelt növények feltünően erőteljesebbek és színezetük élénkebb volt.

Rovarak a répa palántákat nem bántották, fagy nem volt, nem érte.

Augusztusban az **impregnált** magból kelt palántákon már látható volt, hogy nagyobb termést fognak adni, mint a nem impregnált. Az **impregnált** magból 5 szekér többlet termett holdanként.

Az eredménnyel teljesen meg vagyunk elégedve.

Sárköz, 1906. nov. 4.

Spóner
urad. gazdatiszt.

Van szerencsém ezennel értesíteni, hogy az első répa vetés itt az akkor uralkodó nagy szárazság miatt igen hiányosan kelt ki és kénytelen voltam a vörös Mammuth-répa kiszántani és másodszor elvetni a földet, midőn Uraságotól hozattam **impregnált** sárga Mammuth-répa magot. (Vörös Mammuth már nem volt.) A bekövetkezett esős időben jól kelt ki s normálisan fejlődve, közeptermést adott. Fajtiszta volt, magba nem ment s noha későn lett vetve (május vége felé), termésével mindenki meg volt elégedve a részesek közül is, úgy hogy én jövőre is ezt a fajtát óhajtanám termelni.

Lengyel, 1906. november 24.

Gróf Apponyi Sándor
lengyeli uradalom jószágfelügyelősege.

Fehér Zoltán,
jószágfelügyelő.

Szíves tudomására hozom, hogy uraságotól f. évben vásárolt **impregnált** sárga oberndorfi 100 kg. és vörös Mammuth 200 kg. répa maggal teljesen meg vagyok elégedve, amennyiben egészen fajtiszta voltak, **földi bolha és ormányos kárt nem tett bennök, míg a saját termésű magomból vetett területen nagy kárt tettek.**

Terméshozam holdanként (1200 négyszögöles) vörös Mammuth 302 métermázsát, sárga oberndorfi pedig 280 mmázsát adott,

Igy jövőre is állandó vevőjük maradok

Pátka, 1906. dec. 4.

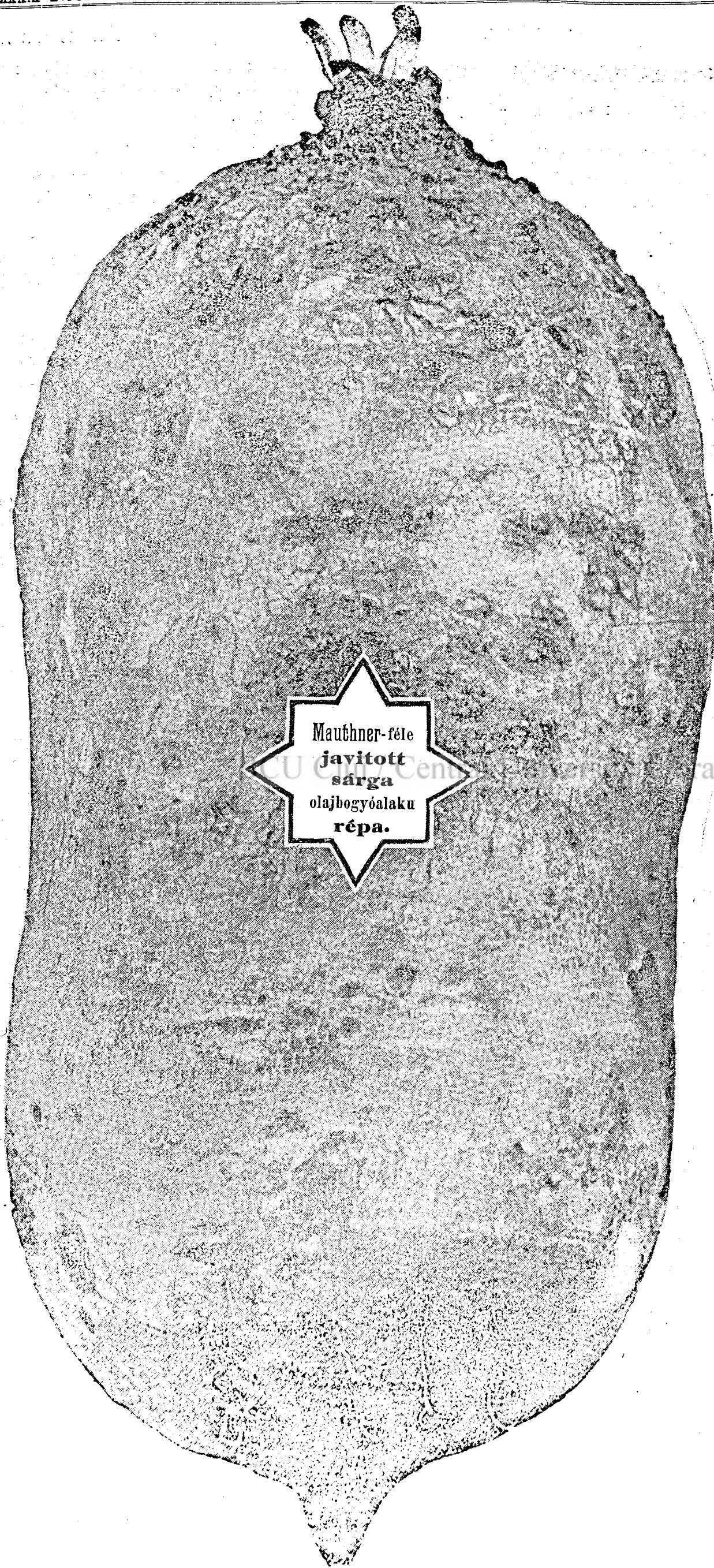
Tisztelettel
Szell Lajos
tisztartó.

Gróf Almásy Dénes Uradalmának Jószágfelügyelősege.

A tavaszkor T. Cimtől rendelt ecken-dorfi és **impregnált** sárga oberndorfi répa mag vetését illetőleg van szerencsém értesíteni, **hogy a répa palánták a rovarok pusztításának teljes mértékben ellentálltak,** egészen fajtisztaknak bizonyultak, a répa termés mennyisége pedig kat. holdanként 285 mmázsá, minden várakozáson felül volt, a **nem impregnált répa magból** kat. holdanként 252 métermázsá és 80 kg. termett.

Gyula, 1906. december 8.

Tisztelettel
Szekér,
jószágfelügyelő.

Mauthner-féle
javított
sárga
olajbogyóalaku
répa.

MAUTHNER-

féle

impregnált répamag

csillag jegyü

a legnagyobb
terméseket **adja,**

mert nem dugványokról, hanem 6—8
kiló súlyú tökéletesen kifejlődött anya-
répákból tenyésztik.

Legnagyobb

tápértékü répát ad,

mert az anyarépa mind egyenként
tápláló tartalom és takarmánytömeg te-
kintetében vegyileg megvizsgálatnak.

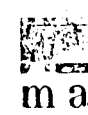
**A legegyenle-
tesebb kikélest
és leggyorsabb
növekedést**

mutatja,

mert mindig csak a leg-
utóbbi termésü friss mag
kerül szétküldésre, mely
az impregnálás által az
elképzelt legjobb tisztá-
sításon ment keresztül.

 Mauthner

 Ödön

 cs. és kir. udvari
magkereskedése

BUDAPEST,

VII., Rottenbiller-utca 33.
IV., Kossuth Lajos-utca 4.

1887

Árjegyzék

 kívánatra ingyen.

Elsőrendű vetőmag:

Váltó-buza az őszi vetésekben előforduló egérkárok kijáratására legalkalmasabb, minthogy az őszi buzától alig különbözik és márciusban elvetve, azzal egyidőben érik **15 kor.**

Székely-tengeri kertben nemesített, igen korán érő **15 kor.**

Duppai-zab **17 kor.**

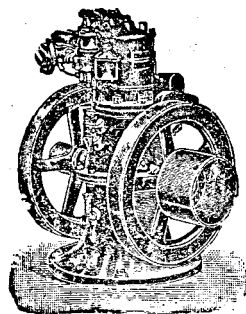
Bükkönymag **17 kor.**

métermázsankénti árban kapható özv. gróf Pejácsevich Ártourné Mező-őri uradalmában Árak Virágosvölgy vasuti állomáson, vevő zsákjaiban értendők.

1864 Öt métermázsánál kevesebb nem szállítatik.

Megrendeléseket elfogad Nagy Gyula urad. intéző Mező-Ör, u. p. Kolozs.

Legujabb rendszerű Benzinmotoros cséplőkészleteket, Stabilmotorokat, benzinlokomobilokat

jótállás mellett szállít

Signer F. és R.

cég, a Reform-motorgyár

magyar vezérképviselője,

BUDAPEST, V., Kálmán-utca 15.

Kedvező fizetési feltételek! 1871 II.

Több aranyéremmel kitüntetett

'Lapusnyaki' bőtermő magtengeri

100 kilónként 16 kor., válogatott csévek közepéről morzsolva 24 kor., ugyanilyen 10 mázsán felül rendelve 20 kor. Tápdus szeme nemcsak kitűnő hizlaló takarmány, hanem főzve csemegének is pompás.

Levéldus szára legjobb takarmány és csalamádé. Mult évi átlagtermése 2958 kiló szem, 100 kiló csöves 846 kiló szemet ad.

Csiktapolczai

Lázár László

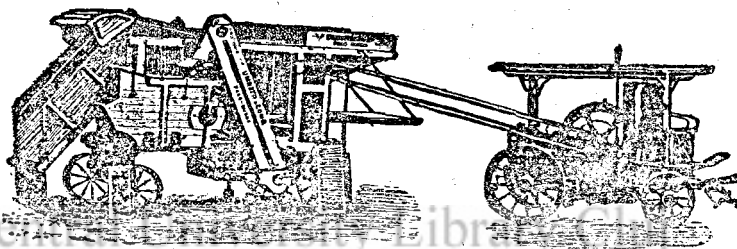
uradalma 1889

Lapusnyak, posta Hunyaddobra.

MOLNÁR MÁRTON

Ajánlja legjobb szerkezetű

benzin-motorait, benzin-lokomobiljait és benzin-cséplőkészleteit

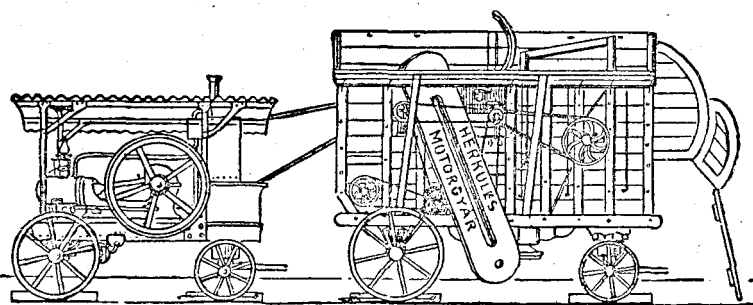
Szolid vidéki ügy-nökök alkalmaztatnak. Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

BUDAPEST, Nefelejts-uteza 59. szám.

1807

CLAYTON & SHUTTLEWORTH,
Budapest, Váci-körút 63.
Ezt a legkiválóbb árak mellett ajánlatnak.
Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakaszalók, járgány-cséplőgépek, lóheré-cséplők, tisztító-rosták, korokolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók, boronák, sorvetőgépek, Planet J. kapálók, azeca kavágók, répvágók, kukorica-morzsológék, éreslők, őrlőmalmok, egyszemes széké-ekék, 2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Gazdáknak fontos!

Legujabb rendszerű és minden gazda által könnyen kezelhető benzin-cséplőgépeket, fekvőmotorokat malom, és téglagyári berendezéseket kedvező fizetési feltételek mellett, legolcsóbban szállít a

HERKULES-MOTORGYÁR Budapest, V. Váci-ut 30.

Kitűnő munkáért teljes szavatosság. — Gőzgépek cserébe vétetnek. — Ártap és elismerő levelek ingyen és bérmentve. 1855

Olcsó tüzelőanyaggal dolgozó

Szivógázmotorok

Óriási megtakarítás tüzelőanyagban. Üzemköltség óránként és lóerőnként csak 1—1½ fillér! — Legolcsóbb és legszabályosabb üzem! Legmesszebbmenő szavatosság!

● Benzin- és nyersolajmotorok. Motoros cséplőkészletek. ●

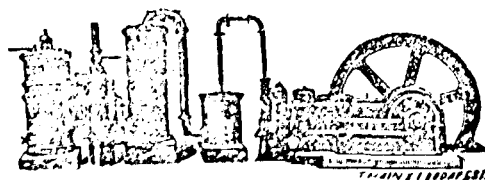
HAJÓS és TÁRSA okleveles mérnökök motorvállalata

1800

BUDAPEST, V., Sziget-utca 9. szám.

Telefon 66-69.

Árjegyzék és költségvetés ingyen.

Répa-
mag
óvári, oberndorfi,
természetes állapot-
ban és
Prairie Királyné
és
Székely
tengeri
Karós és törpe
babok
Gyorsfejlődésű
Magyar
bikák

Poland-china kan
malacok
Pekingi gácsérok
Orpington kakasok
lámpanélküli
Költőgépek

Pekingi kacsa-, emdeni
lud-, fehér és fekete
Orpington-
tojásokra
előjegyzést elfogad

Teleki Arvéd gróf
drassói uradalmi
intézősege, u. p.
Koneza.
1842

Hámozva
vagy
csávdázza és
száritva

a mi Linhart és Rázsó tanárok
szerint jobb, mint impregnált.

DUNKY FIVÉREK

CS. ÉS. KIR. UDVARI FÉNYKÉPÉSZEK

ajánlják a mai kor igényeinek
megfelelően berendezett műtermü-
ket a nagyérdemű közönség becses
figyelmébe.

Műtermeik vannak:

Kolozsvár, Miskolc,
Mátyás király-tér 10. Városház-tár 20.
Dés, S.-A.-Ujhely,
Felsősetátér. Fótér 9.

1729 **Sárospatak,**
Kossuth Lajos-u. 70.

Ur! Rezső

sértésbizományos
Budapest, VIII.,
Bérkocsis-
utca 12. Telefon: 97-05.

Sertéseket sovány és hizott állapotban a leg-
magasabb napi árakon értékesít.
1870

Gazdák Biztosító Szövetkezete
BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. II. em.
Alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Alapítványok a kormány hozzájárulá- sával	1,970.340.— „
Tartalékok	764.760.16 „
Összesen:	2,735.104.16 K.
1901. évi fölösleg	90.349.— K.
1902. „	59.782.26 „
1903. „	109.331.73 „
1904. „	72.438.23 „
1905. „	61.730.60 „
1906. „	39.243.65 „

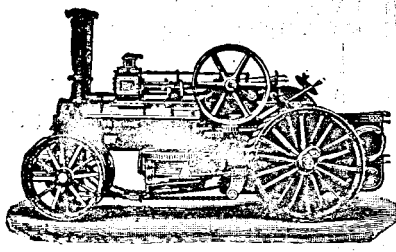
Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak
az ember életére különféle módok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban ré-
szesülnek és az 1901. évi üzletfelelőlegből úgy a tűz, mint a jégkár
ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartá-
lékba helyeztetett. Az 1903. évben jégkár ellen biztosítottak 4%-os
díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen
biztosítottak 2-2%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906.
évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adtak fel biztosí-
tásukat 5% engedményben részesültek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül
vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványon és
félvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.
— 013 az Igazgatóság.

Dehne Fr. gőzekegyára Halberstadtban.

1835

Gőzekemozdonyai hégazgatóló fon-
tos újításokkal vannak ellátva.
Az eddigieket minden irányban
megelőzik. Versenyképes árak, ked-
vező fizetési föltételek.

Vezérképviselet:

TIMÁR EDE

Budapest, Lipót-körut 28. sz.

Fiumei Kávébehozatali Társaság

Világhírű „SOERABAJA” kávékeverék
Tea és Rum különlegességek.

kolozsvári főktelepe Mátyás- király-
tér 12. (Telefonsz. 475.)

o o Oránként friss pörkölés. o o

Valódi „TÖRÖK” kávé, 1 kilogramm
3 korona 80 fillér. Zamatja és kitűnő
íze felülmulhatalan. o o o o o

Homlokzatok és belsőhelyiségek

meszelésére
a legjobb és a
legtökéletesebb

Kimerítő ajánlatot és mintát szívesen küld:

LUZ EDE és TÁRSA

1894. I. **Festékgyára,**
BUDAPEST, Órnagy-u. 4.

Hirdetmény!

Alólírott szövetkezet telepén még a készlet tart mintegy
1 1/2 millió 150 különféle fajú a legnemesebb

Bor és Csemege-szőlő fajokból őszi szedésű, gondosan elver-
melt, minden szőlőbetegségtől mentes, a faj azonos-
ságáért teljes szavatosság mellett
ajánlja sima szőlővessző készletét,
továbbá igen szép 2-3 éves gyü-
mölcsfa ojtványait, n. m.: Alma,
Körte, Kajszin, Őszi-barack, Cse-
resznye, Megy, Birs, Ojtót-Eper,
Eper, Akác és Gleditria magoncát, Diszfákat, virágzó cser-
jéket és felfutókat, Diót remek, szép különféle fajú és nagy-
ságu fenyőket a legutányosabb árakért pontos kiszolgálás
mellett ajánl a tavaszi idényre. 1839

Arjegyzéket kívánatra bérmentve küldünk.
Az első kecskeméti szőlő és gyümölcstermelő
szövetkezet címére intézendők Kecskemétre.

Eladó házhelyek.

Kolozsvár legszebb jövőjű,
nagyon fejlődő városrésze-
ben — az új színház köze-
lében — az Erdélyi Gazdasági Egylet telkén, az Attila-utcában
még néhány jó házhely eladó. — Bővebb értesítés: naponta dél-
előtt 11-1 óráig és délután 4 órától 6 óráig az Erdélyi Gazda-
sági Egylet titkári irodájában, Kolozsvárt, Attila-utca 2. sz. alatt.

● Csatornázás! Vízvezeték! Villanyvilágítás! ●

Valódi Kállai Lajos motorok csakis Budapest VI., Gyár-utca 50. sz. a. kaphatók.

Legujabb kitüntetések: 1902., 1903., 1904. és 1905. években 16 első díjjal, díszoklevéllel és ezüstéremmel kitüntetve.

Kállai Lajos motor-gyára Budapest, VI., Gyár-u. 50. szám.

Teljes jótállás kitünő cséplésért!

Ajánlja teljes jótállás mellett

Benzinmotor és villamos benzinlocomobil cséplőkészleteit kettős tisztító szerkezettel.

Egyedül létező újonság. Önműködő ellenőrző és biztosító szelep

Benzinlocomobilok szabadalmazott kettős tisztító cséplőkkel VI., Gyár-u. 50 sz. mindenkor üzemben láthatók.

1804 Ezen motorcséplőkészletek a legkitünőbb sikerrel vannak működésben:

Báró Kemény József úrnál, Marosnémeti (Erdély), Gróf Mikes Kelemen úrnál, Magyarcsutva (Erdély), Zeykfalvi Zeyk Dániel főispán úrnál, Nagy-Enyed és az ország több sz. a. kisebb-nagyobb gazdaságában.

Legelősebb üzem! Árjegyzék ingyen és bérmentve! Olcsó árak részleire!

KÁLLAI LAJOS- féle motorcséplőkészletek, melyek hazánkban mindenütt a legkitünőbbben beváltak, a magyar gazdaközönségnek.

Valódi Kállai Lajos motorok csakis Budapest, Gyár-u. 50. sz. a. kaphatók.

BRÜNN-KÖNIGSFELDI GÉPGYÁR MOTOROSZTÁLYA.

EGYEDÁRUSÍTÓ ABELES EMIL

BUDAPEST VÁCI-UT 14. AJÁNL

PETROLIN BENZIN-MOTORT és LOKOMOBILT, RENDKIVÜL OLCSÓ ÜZEMŰ SZIVÓGÁZMOTORT.

FIGYELEM! T. motorvevőimet vagy megbízottjait a telepemen ingyen betanítom a kezelésre. o o o o o o o o o o

A LOKOMOBILOK viz elpárologtatási készülékkel vannak ellátva s így a vízszükséglet 1.5 liter. Legmesszebb menő szavatosság.

BENZIN-LOKOMOBILOS CSÉPLŐKÉSZLETEK.

KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK.

Elsőrangú gyártmány.

1892

Az Erdélyi Kereskedelmi Társaság FODOR és TÁRSAI megbízásokat elfogadnak

Jármos ökrök tinók,

sertések, juhok, lovak és egyéb tenyész- vagy használati állatok beszerzésére és azokat felelősség mellett gyorsan és jutányosan direkt forrásból közvetít.

Cím:

Erdélyi Kereskedelmi Társaság Kolozsvár, Szentegyház-utca 2-ik szám.

1762 Telefon 311.

Piros Delaware vessző

sima 30.000 drb. I. oszt., ezre 20 frt. II. oszt. 15.000 drb. ezre 10 frt. Fajtisztaságért felelősség!

2 éves bor és csemege fás és zöld

oltványok, a legkitünőbb Chasselas, Muskotály és különleges csemege fajokban.

Európai és amerikai

sima gyökeres vessző, mérsékelt áron.

Árjegyzéket mely a „Delaware“ s az összes fajok részletes ismertetését és sok hasznos tudnivalót tartalmaz — ingyen és bérmentve küld:

SZÜCS SÁNDOR ÉS FIA

szőlőtelepe

1793 **BIHARDIÓSZEG 14.**

KLINGER HENRIK

(GYÁRTELEPEK: Első magyar vitorlavászon-, len- és jutaárugyár Pozsonyban. Házi-ipar-vállalat Liptószentmiklóson. Székely szövőgyár és házi-ipar-vállalat Sepsiszentgyörgyön.)

Raktár:

Budapest, V., Szabadság-tér II.

Ajánlja készítményeit, u. m. lisztes, korpa- és gabona

Zsákokat

lenből, kenderből és jutából, vagy varrás nélkül. Továbbá

vízmentes ponyvákat

gépekre és kazlakra, nyers szekér- és repce-ponyvákat, nyers és ruggantázott kender-tömlőket, vízvedreket, vízmentes lótakarókat, vászon-sátrakat, esőköpenyeket, stb.

1815

Mintákat kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

RÖCK ISTVÁN gépgyára

BUDAPEST, I., Budafoki-út.

Gyártmányok:

Álló és fekvő gőzgépek bármily nagyságban.

Langen & Wolf rendszerű gázgenerátorok és gázgépek szivó-, világító- és kohó-gázüzem számára.

Lokomobilok, szabad. Bánó-féle és más rendszerű gőzkazánok különböző nagyságban és rendszerben.

Szivattyúk Worthington és egyéb rendszerek szerint.

Hűtőtelepek és jéggyárak.

Gépberendezések malmok, téglagyárak, olajgyárak és kékfestő-gyárak részére.

Hydraulikus sajtók különböző nagyságban.

Borsajtók és szőlőzúzók.

1475

Gazdasági kereskedelmi és iparbank Részvény-Társaság

BUDAPESTEN, ERZSÉBET-KÖRÚT 35.

Telefon 149. Postatakpénztári Cheque száma: 15603 Cheque számla: a Magy. Ieszámit. és pénzváltó-banknal.

BANKOSZTYLYA

utján törlesztéses jelzálogkölcsonnt földbirtokokra, továbbá városi bérházakra legelőnyösebb feltételek mellett és leggyorsabban bonyolít le az érték legmagasabb arányáig. Megkeresésnél beküldendő a telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv.

VÁLTÓ.

kölcsönt gazdáknak, birtokosoknak, gazdatiszteknek,

KÖLCSONT

sorsjegyekre értékpapírokra és vidéki takarékpénztári részvényekre — a legelőnyösebb módon eszközöl.

Árjegyzék, költségvétés és szákszerű felvilágosítás

1461

Gazdasági egyesületeknek, valamint községi szervezeteknek tömegesen megrendelésről rendkívül kedvezményes árak és feltételek.

Bérbeadó!

Hunyadvármegyében, a Sztrigy-folyó mentén, vasutállomás mellett, circa 300 k. hold jó minőségű szántó, legelő és rétből álló birtok. A birtok jó gazdasági épületekkel és gazdatiszti lakással bir. Gazdasági felszerelés és állatok nem adatnak át. Erdő nem képezheti haszonbérlet tárgyát, azonban a faszükséglet a tulajdonos erdőjéből fedezhető. A birtok 1907. őszén volna átadható. Bővebb felvilágosítást nyujt: **Barcsay Andor dr.** országgy. képviselő, Budapest, V. Akadémia-u. 9.

1896

1877

Szigeti Lajos utódai

HÉJJ és STIASNY

szíjgyártók, nyergesek és bőrdözsök

BUDAPEST, VIII., Muzeum-körút 10/c sz.

A legnagyobb raktárt tartunk nyergekből, lószerszámokból, mindennemű lovas- és utazási cikkekben s minden készítményünk elegáns és tartós kivitelű. Ugy lófőlszerelési tárgyakra, mint bőrdözsökben és általában bármiféle utazási cikkekben a legfinomabb és legszebb kapható, még pedig úgy a szerényebb, mint kényesebb igényeket kielégítő. Tartalékos tiszték részére a fegyvergyakorlat tartamára kompl. nyergeszerrel kölcsön is szolgálunk.

Arjegyzzék ingyen és bérmentve.

HAZAI IPAR!!

WOHANKA FELE
KÉTÜTEMŰ NYERSOLAJ
MOTOROK és LOKOMOBILOK
ÜZEMKÖLTSEGEK NAGYSÁGSZERINT

1 1/2-2 FILLER
ÓRÁNKÉNT és LÓERÓNKÉNT
NINCSEK ROBBANÓ- és TŰZ-VESZÉLY
MINDEN PÉNZÜGYÖRI ELLENŐRZÉS
és ENGEDÉLY NÉLKÜL

WOHANKA és TÁRSA BUDAPEST
V. VACZI KÖRÚT 76.

HAZAI IPAR!!

1811

Gyakorlati oklevéllel és 21 évi gyakorlattal valamint jó bizonyítványokkal rendelkező

gazdatiszt

ki az összes gazdasági teendőkben teljesen jártas máj. 1-sejére

kezelő gazdatiszti

! állást keres; !

szükség esetén hajlandó 6000 korona óvadékot készpénzben letenni.

Cime és bizonyítvány másolatai a kiadóhivatalban.

1881

Szontágh Pál

rézaru gyári raktára.

Budapest, IX. Üllői-ut 19.

Ajánlja saját gyártmányu, eddig a legjobb elismert szabadalmazott

Turul szőlőpermetezőit.

Legfőbb előnye: Szélkazanja könnyen kivethető, ez által a permetező könnyen tisztítható és télire tisztán eltehető.

To vábba Turul rózsapermetezőit 1/10 és 2 literes nagyságban. Prospektus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik. 1893.

Dávid S. J.

kocsigyártó és kocsifényező üzlete

BUDAPEST,
V., Vigszinház-utcza 3.

Raktáron vannak különféle alaku kocsik. Régi kocsik előnyös feltételek mellett becseréltetnek s kijavított s fényezett állapotban ismét eladatnak.

1821

CSABAGYÖNGYE

már julius hóban érő, bőtermő, igen jól szállítható muskatály szőlő-ujdonság, sima és gyökeres vesszők és egyéb exquisit szőlőfajták árjegyzéke

1854 megjelent.

Sajgó, posta: Szécsény

Siposs Imre

ny. kir. jbiró szőlőszetéről.

Az eredeti **MÉLOTTE** tejförlőzőgép 0.08% zsirtartalomra fölöz. Ezt bizonyítja a Magyarországi vezérképviselő, a **GEITNER és RAUSCH** cég Budapest, VI., Andrásy-út 8. kezeiben lévő, hivatalos bizonyítvány és számos elismerő levél, mely a gép tartósságát is dicséri. Teljes tejgazdasági telepek berendezése kézi és erőhajtásra.

Arjegyzzék és ajánlat ingyen! Alapítva 1865. 1856 Számos első kitüntetés!

Törlesztő kölcsönök.

AZ

Erdélyrészi Magyar Jelzálog Hitelbank

Részvénytársaságnál

Kolozsvárott, Rózsa-utcza 1. sz. (emelet.)

igen előnyös feltételű törlesztő kölcsönök kaphatók föld-birtokok és városi bérházakra

Kölcsönkérvényekhez melléklendők: a legutóbbi hitelesített telekkönyvi kivonat és a hitelesített kataszteri birtokiv. — Bérházaknál a telekkönyv, házberadó-vallomás hitelesítve és az épület vázrajza. — Kölcsönök 400 koronától kezdődőleg bármily magas összegig kaphatók. — Becslési költség csak nagy összegű kölcsönöknél számítatik, kisebbeknél az eljárás díjmentes. — Ügynökök közvetítésére nincs szükség, miután mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál az

Igazgatóság.

Hivatalos órák d. e. 9—1 óráig.

1501

Gyecs és olcsó lebonyolítás.

Acetylén világítási berendezések,

önálló teleppel, a szabadalmazott **LUX** készülékkel. Kezelés nélküli, önműködő carbid a vízbe eső rendszerű teljesen veszélytelen fejlesztők.

Elektromos világítási és erőátviteli

berendezések.

Specziálítás: önálló kis telepek. (Elektrogének) városok, kastélyok, gyárak, szállodák, malmok és magánházak részére. Kezelés nincsen, olcsó vételár! Egy 16 gyf. izzólámpa óránként 1 fillérbe, egy tényleges 16erő G fillérbe kerül Motorok: benzínre, gázra, nyersolajra stb.-re bármilyen célra.

FEJÉR és SCHMIDT

Budapest, Eötvös-tér 2. szám.

1807

GŐZEKÉKET, GŐZ-UTIHENGEREKET

1758

és

GŐZ-UTIMOZDONYOKAT

a legtökéletesebb szerkezettel és legolcsóbb árak mellett szállít

JOHN FOWLER & Co.

Telefon 42-50

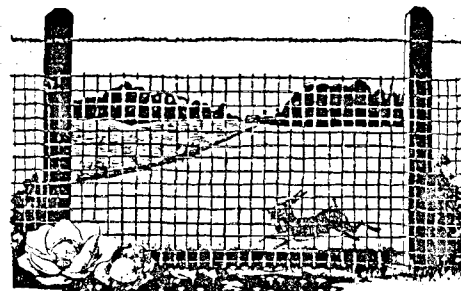
BUDAPEST—KELENFÖLD

a vasútállomással szemben.

BÁMULATOSAN OLCSÓ KERITÉSEK

Szülőtermelők

figyelmébe!

figyelmébe!

Mezőgazdák

HAIDEKKER SÁNDOR

sodronyszövet-, fonat- és kerítésgyára

Budapest, VIII., Üllői-ut 48/36.

ajánlja kizárólagosan szabadalmazott **Hungária sodronyfogatát**, mint a legcél-
olcsóbb kerítési anyagot, mely előnyeivel fogva felülmul minden eddig alkalmazott sodrony-
kerítést. A szülő- s mezőgazdaságra nézve rendkívül fontos és világszabadalommal védett
találmány előnye: Olcsóság!

Horganyozott vassodronyból készül, (nem kell befesteni):

körülbelül 5 centiméter lyukbőséggel.

Készletben: 1, 1½ és 2 méter magasságban valamennyi dróterősségben.

Sodronyerősség: 1-2 1-4 1-6 1-8 2- 2-2 2-5 2-8 mm

Ár □-méterenként: 40 50 60 70 80 94 112 132 fillér

Körülbelül 3x5 centiméter (hosszukas) lyukbőséggel:

Készletben: csakis 1 méter magasságban.

Sodronyerősség: 1-2 1-4 1-6 1-8 2- 2-2 2-5 2-8 mm.

Ár □-méterenként: 58 78 88 98 108 128 148 168 fillér.

Csomagolásért, földadásért és kezelési költségeikért számítok négyzetméterenként 1 fillért, de egy

küldeménynél legalább 50 fillért.

Célszerűség: A fonat elegendő sűrű lévén, még apró baromfi áthatolását is meggátolja; felső és alsó szélei pedig tüskések, tehát az átvezést megnehezíti. A fonat csavart szálal mint vékony sodronykötelek — a kerítés hosszirányában futnak, miáltal nagy az ellenálló képesség; a keresztirányban pedig hullámosak, a szálak összecusúsása tehát ki van zárva. 1/2 m. és 75 cm. magas fonat kapható az 1 m. és 1½ m. magasnak közepén való elvágása révén.

Könnyű kezelés: Kézrel meghuzva, egyszerűen a faducokhoz szegezendő horganyozott kettős szegekkel, a fonat sima és feszes marad. Ez által a fonat bármikor ismét leszedhető és más helyen ismét fölerősíthető. A fonat összekuszálódása ki van zárva. — Feszítő-sodronyok, csavarok stb. alkalmazása fölösleges. A fonat fölött egy-két sor tüskésodrony alkalmazva, a kerítés tejszerű szerit megmagasítható. — A tüskés sodrony ára méterenként 6 fillér, horganyozottan, 6 cm. tüsketávolsággal.

Számos elismerő levél áll rendelkezésre.

Továbbá gyárt és szállít: közönséges gép- és kézi sodronyfogatokat, csinos és erős kivitelű kapukat és ajtókat, valamint nyaraló-, park- és erkélyrácokat sodronyfogat és kovacsolt vasból, föld- és kavicsrostákat, kosarakat magtár-ablakrostélyokat, ökörszárkosarakat, szikrafogókat, szőlőbogyórostákat, cséplőgépekbe való gabonaosztályozó-hengereket stb.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

1874

Jutányos, pontos és gyors kiszolgálás.

GRAND PRIX a párisi 1900. évi világkiállításon.

1737 II.

Kwizda-féle

Restitutionsfluid.

Cs. és kir. szab. mosóvíz lovak részére. — Egy üveg ára 2 kor. 80 fillér. 40 év óta az udvari istállóban, a katonaság és magánosok nagyobb istállóiban használatban van nagyobb munkánál elő- és utóerősítőül, ina. merevségénél stb. az idomításnál kiváló munkára képesíti a lovakat.

Korneuburgi marha-táppor.

Étrendi szer lovak, szarvasmarhák és juhok részére, 50 év óta a legtöbb istállóban használatban étvágytalanság, rossz emésztésnél, a tej javítására s a tejelés fokozására. 1 doboz 1'40 K — 1/2 doboz 70 fillér.

KWIZDA-féle szabadalmazott Lábszár-védő gummiból.

Pneumatic-lábszárvédő gummiból és légpárnával

szürke, fekete, barna és fehér színben és négy nagyságban készítettnek és pedig a bal és jobb lábak részére, a-b-nél mért terjedelem szerinti.

1 sz. . . . 20-22 cm. 3. sz. . . . 24-27 cm.
2 sz. . . . 22-24 cm. 4. sz. . . . 27-30 cm.

Ára darabonként

1. sz. Kor. 5-50, 2. sz. Kor. 5-90, 3. sz. For. 6-40, 4. sz. Kor. 7-30

szürke, fekete, barna és fehér
1. sz. Kor. 5-90, 2. sz. Kor. 6-40, 3. sz. Kor. 6-80, 4. sz. Kor. 7-70

Képes árjegyzékeket ingyen és bérmentve. Főraktár:

KWIZDA JÁNOS FERENC

cs. és kir. osztrák, magyar királyi, román királyi és bolgár fejedelmi udvari szállító, kerületi gyógy szerész, Korneuburg, bei WIEN.

1888

Valódi TULLN-i sárga

kifli krumpli; eredeti TULLN-ből hozatott gumó után termelt; a bécsi piacot egyedül uraló kitünő csemege krumpli fajta, melyet Bécsben 20%-nyi közönséges krumpli hozzákeverése után is kilónként 24 filléren árulnak. — Míg a készlet tart, kapható:

Dr. K. TOMPA ARTHUR

gazdaságában.

Kr. Horvát, u. p. Szilágy-Kraszna

5 kg.-os postacsomag ára 1 K. — f.
50 kg.-on felül vasúton szállítva kg.-onként — " 16 "
Ugyanott kitünő rózsá-kifli-csemege krumpli — " 16 "
Magyar kincs — " 12 "

Mind szavatolt fajtisztá acclimatizált gumók. A tavaszi vetési időnyre átánlv.

Eladó

a keresztesi gazdaságban

— egy 2 éves —

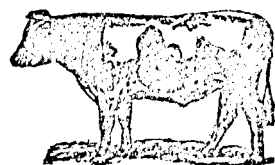
Siementali-Bonyhádi keresztezésű

piros

tarka

1895

bika,

Bővebb felvilágosítást ad:

Salamon György

gazdatiszt,

Keresztes, u. p. Torda.

Figyelmeztetés

Mastrin
a Doctor Trnkóczy krajnai hizlalo és védőszere. Kereskedésekben is kapható s a legmagasabb kitüntetésekben részesült. — Gondos gazdák minden tenyészállatnak adják s ezrivel küldik a köszönő iratokat. Trnkóczy-gyógyszertár 1689 Laibach. — Postán küldve 5 csomag ára 2 korona 70 fillér.